

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 800

Letna naročnina L. 1.500

Letna inozemstvo L. 2.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

SLAVNOSTNA OTVORITEV NOVE PROSVETNE DVORANE

Zgodovinski dan katoliških Slovencev v Gorici

Nadškof msgr. Ambrosi prereže trak pri vходу v dvorano (Foto Altran)

Sveta vera bodi nam luč,
materina beseda bodi nam ključ
do krščanske zveličavne omike.

(A. M. Slomšek)

Po dolgih in težkih letih pričakovanja smo goriški katoliški Slovenci dočakali svoj veliki dan: otvoritev nove dvorane Katoliškega doma.

Sreče, ki jo je sleherni izmed nas tega dne občutil, ni moč popisati. Na obrazih vseh je bilo brati neko slovesno razpoloženje — nekaj, kar človek občuti le malokdaj v življenju. Res! Dejstvo, da imamo svojo lastno, moderno dvorano, je neizmernega pomena za nas vse. Zato upravičeno poudarjamo, da je ta dan za nas katoliške Slovence zgodovinski dan.

Blagoslovitev nove dvorane

Slovesna otvoritev in blagoslovitev nove dvorane se je izvršila v nedeljo 25. februarja ob 11. uri dopoldne. Blagoslovil jo je prevz. g. nadškof msgr. Ambrosi. Navzoči so bili predstavniki cerkvene in civilne oblasti. Poleg g. nadškofa se je slovesnosti udeležil gen. vikar msgr. Soranzo, več stolnih kanonikov, prefekt dr. Nitri, župan dr. Poterzio, pokrajinski predsednik dr. Chientaroli, kvestor dr. Pervilli, pokrajinski in občinski svetovalec dr. Makuc, dr. Šfiligoj, dr. Bratina, števerjanski župan g. Podveršič, ravnatelj slov. liceja in učiteljska dr. Rožič, ravnatelj slov. nižjih srednjih šol dr. Nemec, didaktični ravnatelj dr. Brešan, ki je zastopal tudi šolskega proveditorija; poslanec on. Martina se zaradi bolezni slavlja ni mogel udeležiti in se je pri odboru opravičil; zastopniki iz Trsta: občinski svetovalec dr. Simčič, msgr. Omerza, msgr. Škerl, g. Podobnik, inž. Sosič in še drugi. Poleg omenjenih zastopnikov oblasti je k otvoritvi prihitelo še veliko število ljudi iz Gorice in Trsta.

Pozdrav oblastem

Po blagoslovitvi je spregovoril predsednik odbora za KD, dr. Anton Kacin, najprej v italijanskem, nato pa v slovenskem jeziku.

Častiti in spoštovani gospodje!

V tem slovesnem in pomembnem trenutku, neposredno po otvoritvi naše nove dvorane vas v imenu odbora iskreno pozdravljam. To lepo poslopje, zgrajeno na požrtvovalnosti katoliških in demokratičnih Slovencev na Goriškem, dokazuje jasno in zgovorno, da stoletna verska tradicija našega naroda nikoli ni ugasnila, temveč da je prav v naših časih izredno živa. Ta nova stavba bo dala trdno oporo in varno streho verskemu in narodnemu živ-

se bomo pustili voditi od nizkih strasti, bo človek postal volk drugemu človeku!» je še enkrat poudaril g. nadškof. Oprl je svoj opomin na Kristusove besede: »Vi vsi ste si bratje!«

Ob koncu je izrekel katoliškim Slovincem iskreno voščilo, naj bi Gospod varoval njihov Dom, da bo res služil najvišjemu cilju, kakor to terja od nas Bog ter vsi dobri in verni ljudje.

Govor g. nadškofa so vsi poslušali z velikim zanimanjem in zadovoljstvom, saj je v njem večkrat poudaril, da so mu slovenski verniki prav tako pri srcu kot oni italijanske narodnosti in da so eni kot drugi njegovi dragi sinovi. Želimo prav iskreno, da bi se besede g. nadškofa uresničile in da bi med obema tu živčima narodoma vedno vladalo sožitje in razumevanje.

Govor g. prefekta

Tudi goriški prefekt dr. Nitri je pozdravil navzoče s pomembnim govorom. Izjavil je, da lepa slovesnost katoliških Slovencev v Gorici izraža ono odkrito vsakdanjo vedrino, ki diha iz njihove svobodne dejavnosti, ki jo vrše pod okriljem in zaščito italijanske ustave. Dejal je, da se skupno borimo za zmago dobrega nad zlom, zlasti v današnjem vihnarnem času, ko skušajo razne zmotne ideologije podreti temelje človeške osebnosti. Izrazil je svoje veselje nad tem, da prisostvuje otvoritvi oratorija sv. Dominika Savia, v katerem se bo vzgajala mladina po načelih moralnih vrednot, tistih vrednot, ki igrajo tako važno vlogo v svetovni politični borbi.

Med drugim je dejal: »Upam, da se bodo iniciative za doseg tega cilja še pomnožile in da bo mladina, ki je tako rekoč prag človeške družbe, nosila ne samo vseh mogočih kulturnih podvigov, marveč tudi moralnih vrednot, brez katerih ni civilizacije. Zlasti danes, ko družina ne nudi več mladini trdnih osnov kakor nekoč in ko ideološke in politične strasti ogrožajo upe v boljši svet, ne smemo stati ob strani in se naslanjati ob gospodarskem blagostanju, o katerem toliko govorimo. Saj prav to blagostanje uspava v človeku duhovne sile. Mir in srečna bodočnost pa zavisita samo od duhovnih vrednot. Zgodovina nas uči, kako so bile večkrat te vrednote od raznih strasti poteptane. Toda mogočna

sila civilizacije in krščanstva je vedno imela nadvlado.«

In g. prefekt je zaključil: »Združeni v borbi za boljši svet in krščanske ideale bomo pripomogli, da bo nad tem nemirnim svetom visoko vzplapolala zastava bratstva in miru.«

Tudi govor g. prefekta so vsi sprejeli z iskrenim odobravanjem. Njegove besede pričajo, da visoko ceni duhovne vrednote in da polaga vanje vse upanje za lepšo

bodočnost. Pokazal je tudi, da se zaveda, kako velike važnosti je krščanska vzgoja mladine, pa naj pripada temu ali onemu narodu.

Ogled dvorane

Po govoru g. prefekta je tajnik odbora za KD povabil visoke goste na ogled dvorane in drugih prostorov, nato pa v manjšo dvorano k lepo pripravljeni zakuski. Vidno zadovoljni so se nato vabljenca razšli.

Slavnostna akademija

Lepo je bilo videti množico, ki se je zbirala pred pročeljem nove dvorane že dobre pol ure pred napovedano akademijo. Kakor narašča reka in se končno izlije v morje, tako je naraščala množica pred vhomom Katoliškega doma in se potem izgubila v prostorno dvorano. »Prevelika bo za nas!« si je morda kdo še včeraj mislil. Ali ko je reka slovenskih ljudi pridrila v dvorano, je ta pomislek odpadel. V vse kotiče se je razlila in na mah je bila zasedena vsa dvorana tako v parterju kot na galeriji. Računajo, da je bilo nad tisoč ljudi. Od blizu in daleč so prihiteli, iz mesta in podeželja, iz Trsta, s Koroške pa tudi od drugod. Ob vstopu v dvorano nas je raz oder domače pozdravil napis — zlate Slomškove besede, ki smo jih navedli ob začetku, da smo se še bolj zavedali slovesnosti trenutka, ki smo ga doživljali.

Med gosti smo poleg onih, ki so se udeležili že dopoldanske slavlja, opazili tudi vodjo slovenskega odseka Radia Trst A inž. Sancina, dr. Polanca in g. Vošnjaka s Koroške, dr. Kolednika in še mnogo drugih.

Nestrpno je množica pričakovala, kdaj se dvigne lepa zavesa, kdaj se na velikem odru prvič oglasi slovenska beseda. Umirila se je šele, ko je gong naznanil pričetek akademije.

Tedaj je v slovesno tišino dvorane mogočno zadonela himna A. Gruna Katoliški dom, za katero je napisal besedilo S. Gregorec. Himno je zapel zvezni zbor pod vodstvom prof. M. Fileja ognjevitno in navdušeno. Če je prej tlela v srcih le iskrica domovinske ljubezni, se je ob tej himni razplamtela v živ ogenj.

Sledila je recitacija M. Hartmanove Katoliški dom v Gorici, ki sta jo lepo podala dekle in fant v narodni noši. Koroška pesnica je v svojo recitacijo nanizala več globokih misli, ki so se rodile iz ljubezni do primorskih bratov in njihove zemlje, pa tudi iz ljubezni do najlepših idealov, ki nam jih je Bog vsadil v srce.

Za vero in narod

Zatem je spregovoril pozdravno besedo predsednik odbora za KD, dr. Anton Kacin.

Dragi slovenski rojaki!

V imenu odbora za gradbo Katoliškega doma vas iskreno pozdravljam ter se vam zahvaljujem, da ste se v tako velikem številu odzvali vabilu na prvo prireditev v naši novi dvorani.

Ko se je pred desetimi leti v vrstah slovenskih katoliških organizacij v Gorici zbudila misel, da bi zgradili nov prosvetni dom, ki bo zadostoval potrebam rastoče delavnosti naših društev in krožkov, se je ta misel zdela predrzna; predrzna in tvegana zaradi tega, ker nobena od teh organizacij ni imela niti delčka tistih sredstev, ki so za zgradbo take dvorane potrebna. Za odborom, ki se je ustanovil, ni stala nobena gospodarska ali finančna ali kaka druga sila; navidežno ni stal za odborom nihče. Toda vsi člani širšega in ožjega odbora mi bodo potrdili, da so vedno imeli jasno zavest in trdno upanje, da jim najvišji Gospodar ne bo odtegnil svoje pomoči. Zato naj gre naša prva zahvala Vsemogočnemu, ki nam je dal dočakati ta lepi dan. Brez njegove volje ne

(Nadaljevanje na 4. strani)

Nadškof msgr. Ambrosi blagoslavlja dvorano ob navzočnosti državnih in občinskih oblasti (Foto Altran)

Iz življenja Cerkve

Švicarska garda nima naraščaja

Vatikanska švicarska garda, ki bi po predpisih morala imeti 100 mož, jih ima trenutno samo 78. Naraščaja ni, ker se švicarji neradi javljajo za to službo. Njihova bogata dežela jim nudi več zasluga kakor pa papeška helebarda. Za čast pa se današnja mladina ne poteguje več.

Janez XXIII. ljubi družbo

Janez XXIII. je človek, ki ljubi družbo tudi pri mizi. Zato ni čuda, če se ne more privaditi na vatikanska pravila in toži, da izgublja apetit. Jed v samotni mu ne tekne več. Pred kratkim je poklical prvega vratarja, ki ga je zagledal skozi okno, k sebi na kosilo.

Dar sv. očeta ljubljanski nadškofiji

V nedeljo je bil Anton Vovk slovesno ustoličen kot prvi nadškof nove ljubljanske nadškofije. Za to slavlje je sv. oče Janez XXIII. poslal novi nadškofiji v dar lep in dragocen kelih. Iz Rima ga je prinesel msgr. Albin Kjuder, administrator tržaško-koprske škofije, ki se je prejšnje dni mudil v Rimu po uradnih opravkih.

Sv. oče se je spomnil tudi družin nesrečnih rudarjev, ki so postali žrtev znane nesreče v rudniku v Banovičih. Poslal je preko sarajevskega nadškofa znaten dar v denarju ter izrazil družinam tudi svoje sožalje.

Duhovski naraščaj v Indiji

1093 bogoslovcev študira danes v 10 bogoslovjih v Indiji; 1429 pa je bogoslovnih kandidatov v 38 malih semeniščih. Lansko leto so posvetili v Indiji 111 duhovnikov domačinov. Od 4419 duhovnikov, ki vrše svoj apostolat na ozemljih v Indiji, ki spadajo pod kongregacijo za širjenje vere, je 72% Azijcev. Povprečno računajo, da pride na vsakega izmed njih 945 vernikov in 7 odraslih, ki so jih krstili v teku leta. 4 milijone 120.000 katoličanov skupno z 78.693 katehumeni pa na žalost predstavlja samo en odstotek prebivalstva v deželi.

Misijoni v Čadu

Veliko zadovoljstvo je vzbudila vest, da je sveti oče znova povečal apostolsko delo v Čadu. Kot je znano je škofijo v Fort Lamy povišal v nadškofijo in ustanovil novo škofijo Fort Archambault, ki je s škofijo v Moundou pomožna škofija Fort Lamyja. Misijonsko delo v Čadu je v zadnjih 15 letih doseglo zadovoljive rezultate. Leta 1946 je bilo v vsem Čadu samo 3.000 katoličanov. Danes znaša število katoličanov 70.000 vernikov in 50.000 katehumenov, dočim je prebivalcev dva milijona 800.000. V Fort Lamyju leta 1946 ni bilo nobene župnije in nobenega duhovnika, ki bi tam vršil apostolat. Danes je med 60.000 prebivalci tega mesta 9.000 katoličanov.

Junaški misijonarji

Belgijski misijonar pater Jules Darmont je pripovedoval v Leopoldvillu, kako je ušel pokolu v Kongu. Beg mu je omogočil eden izmed vojakov, ki so zasedli misijonsko postajo. Iz izjav patra Darmonta izhaja, da so uporniki ubili tudi zdravnika dr. Pierre Honoré Moreauja in številne kongoske civiliste, števila katerih pater ni vedel povedati. V teku pokola belgijskih misijonarjev sta se dva kongoska duhovnika, glavni vikar msgr. Kabwe in duhovnik Gervai junaško ponudila, da hočeta deliti usodo svojih belih sobratov. Sezula sta si čevlje in, ko so uporniki pričeli pretepati z biči misijonarje, sta prosila, naj tepejo tudi njiju.

Gobavost in krščanska dobrodelnost

Danes je na zemlji 15 milijonov gobavcev. Dva milijona in pol jih zdravijo, ostalih 12 milijonov in pol pa še vedno čaka nekoga, ki bi se spomnil nanje. Gobavost lahko zdravimo v družini kot kakršnokoli drugo bolezen. Gobavca lahko znova vključimo v aktivno življenje skupnosti. Od dva milijona in pol gobavcev, ki so doslej zdravili, je nad polovica povsem ozdravela. Glavni namen svetovnega dne gobavca je, da bi dosegli, da bi vse tiste, ki jih je zadel gobavost, zdravili kot vse druge bolnike, ki niso nalezljivo bolni, v njihovem družinskem okolju in v njihovem socialnem okviru. Nalezljivo bolne pa v za to določenih zdravstvenih središčih. Predno je bil ustanovljen svetovni dan gobavca, že od začetka krščanstva, so se duhovniki in redovniki z zvišeno nese-

bičnostjo pustili zapreti v posebne bolnice, kamor je družba konfinirala gobavce, in so ostali tam, dokler se niso izčrpali do konca in umrli v obupni izločitvi sveta. Spomnimo se pri tem samo na čudoviti vzgled patra Damijana.

V 97 katoliških bolnicah za gobavce, ki so raztresene po vsem svetu, je nad 26.000 bolnikov. Navzočnost duhovnika pri njih je tako normalna, kakor v vsaki župniji. Brez števila je tistih, ki jih je zajel bacil in ki najdejo v smehljajočem se obrazu kake redovnice edini razlog upanja, katerega se oklepajo. Takrat, ko ni bilo mogoče storiti nič drugega za gobavce, kot da so jim nudili svojo ljubezen, so misijonarji živeli z njimi ramo ob ramo. Danes, ko jih je mogoče ozdraviti in prepričati vse, da jih smatramo kot ljudi, kakor vse druge, so misijonarji še vedno sredi med njimi. So pri njih, da jih ljubijo in da jih uče ljubiti.

Duhovitost je kakor denar; kdor ga ima dosti, ga porabi le toliko, kolikor ga je treba; kdor ga nima, ženklja vedno s tisto malo, kar si ga je sposodil.

Umetnina je otrok, ki se krsti komaj po očetovi smrti.

STANKO JANEŽIČ:

MOJA PODOBA

V založbi revije Mladika je izšla v Trstu zbirka pesmi dr. Stanka Janežiča *Moja podoba*. Stanko Janežič se je začel literarno udejstvovati že kot gimnazijec klasične gimnazije v Mariboru. Ob maturi je skupina abiturientov, med katerimi je bil tudi Janežič, izdala samostojen literarni zbornik Majolika. V bogoslovju je Janežič nato sodeloval pri bogoslovnem literarnem zborniku Lipica, ki je nadaljeval, dokler je mogel, Slomškovo tradicijo, da naj se bogoslovci marljivo vadijo v lepem oblikovanju in izražanju v svojem materinem jeziku. Ko je Janežič postal duhovnik in stopil v dušno pastirstvo, ni odložil peresa. Mehka lirčna duša je pela dalje. Leta 1951 je izdal samostojno zbirko Romar s kitaro, vedno pa se je oglašal s svojimi prispevki, kjer je le mogel: v Mohorjevem koledarju, Vori in domu, Mladiki, Vzhodnem zborniku in drugod. Letos nas je presenetil z novo samostojno zbirko *Moja podoba*. V tej zbirki slika v poglavjih: Dom, Tujina, Srečanja, Tuskul, Slovo od Rima, Planeine in Pogovori postaja svoje življenjske poti.

Janežič je otrok Slovenskih gor. Okolica, vinski griči, zidanice, prazniki, vse to so spomini, ki so se Janežiču vtisnili v mlado srce in jih ne bo nikdar pozabil. Pot ga je vodila v široki svet, kjer je doživel in srečal mnogo dobrega in lepega, a tudi tujega in mrzlega. Vse to je našlo odmev v Janežičevi liriki, pa naj je bilo v Londonu, Parizu ali Rimu, kjer se je Janežič študijsko, poklicno ali pa kot potnik in turist ustavljal. Pa Slovenec gre težko mimo planin, da jih ne bi pogledal, da mu srce ne bi zahrepenelo po njih, pa naj bodo še tako težke, mrzle in veličastne obenem. Ko imaš vrh pod nogami in si se ogrel s toplim čajem, je vse pozabljeno, pripravljen si na nove ture. Zbirko zaključujejo Pogovori, ki so razgovori z Večnim, s Harmonijo, z Onim, ki vodi veliki in mali svet, posameznika in vse skupaj.

Naslovno stran in vsako zaglavje krasi izvorni linorez Avrelia Lukežiča, ki slikovno napoveduje vsebino zaglavja. Zbirko je natisnila tiskarna Graphis, založila pa Mladika.

PS. - Ob koncu pa ne moremo mimo vzvišenega prezira, s katerim se je spotaknil ob to zbirko v Primorskem dnevniku Andrej Budal. Andrej Budal najbrž ne ve ali pa je hote potajil, da se je Stanku Janežiču prvič stozilo po mamiki in očci, klopčih, presmecu in vuzmu takrat, ko ga je nasilno izrinil in razpršil z doma in Slovenskih gor Hitlerjev režim. To je bilo v tistih letih, ko je Andrej Budal živel med Vidmom, Benetkami in Perugia in opravljal svoj poklic v senci Onega režima, ki je bil najzvestejši Hitlerjev zavaznik, pa se ob to ni nihče spotaknil. Če se je Budalova tragična jeza začela po letu 1945, ko ni dosegel tega, kar si je želel in upal, tega ni kriv Janežič, saj ga vendar meče med odpadnike in razpršence, on pa se je pravočasno odločil in spoznal, kje bo zmaga in bodoča kariera. Sicer pa se Budalovi pisariji in Primorskemu dnevniku, ki je to priobčil, ne čudi-

Pastirsko pismo škofov iz Treh Benečij

**Patriarh, nadškofje in škofje
koncilске pokrajine Treh Benečij
častitim duhovnikom, redovnikom
in predragim vernikom milost in
mir.**

Preljubi v Gospodu!

1. V skrbi za vse, kar more biti koristno in dobro za vaš duhovni blagor, želimo ob začetku štiridesetdnega posta zaradi tiste vezi splošne ljubezni, ki ima svoj vzor v Jezusovem Srcu in se razteza na vse ljudi, zlasti še na tiste, ki so v stiskah in trpe, zbuditi vašo pozornost, da kot kristjani, ki so pripravljeni in velikodušni za vsako dobro delo, pomislite na žalosten položaj, v katerem žive milijoni ljudi, ki pogrešajo najpotrebnejšega za življenje.

ZALOSTEN POLOŽAJ

2. Gre za milijone in milijone otrok, starih ljudi, žena, mož, ki so vkljub svoji dobri volji, zaradi položaja, ki povečini ne zaviši osebno od njih, prisiljeni živeti v najhujši revščini in bedi, brez strehe, brez kruha, brez zdravil, zaradi nezadostne prehrane in so trajna ognjišča jetike in pokvarjenosti, kjer se širi anarhija in strašno žanje smrt.

ČLOVESKA IN KRŠČANSKA DOLŽNOST

3. Ali more krščansko srce ob takem položaju ostati nedeljavno in brezbržno? Ali niso tu vsi sodegovorni, če že ne za vzroke tako žalostnega in razširjenega pojava, pa gotovo za dolžnost, da čim hitreje in uspešneje pomagajo. Za pravičnejšo razdelitev dobrin in izravnavo velikih razlik med narodi bodo morali poskrbeti mednarodni organizmi z zakonskimi ukrepi, velika dolžnost človeške solidarnosti in krščanskega bratstva pa je, da nudi tisto nujno pomoč, ki je potrebna, in tako premaga najhujšo krizo in reši smrti milijone ljudi, ki so, čeprav različni po plemenu, barvi, kulturi, veri, civilizaciji, vedno naši bratje zaradi skupnega izvora in istega večnega cilja.

NUJNA OBVEZNOST

4. Ali se ne bi morali prav mi, katoliki, ki vemo, da je ljubezen naše različno znamenje, čutiti bolj dolžne kakor drugi, da prinašamo pomoč, preden ne bo prepozno? »Na tem smo,« razglasa sv. Janez, »ljubezen spoznal, da je On dal življenje za nas; tudi mi smo dolžni, za brate dati življenje. Kdor ima premoženje sveta in vidi brata v pomanjkanju, pa svoje srce pred njim zapre, kako more biti ljubezen božja v njem?« (1 Jan 3, 16-17).

DOBRODELNOST

5. Dobro vemo, da po naših krajih ne manjka ubogih, potrebnih, bednih. Po neposrednem in osebnem zanimanju poznamo mnogo žalostnih primerov, katerim z očetovsko ljubeznijo neprestano posvečamo svoje skrbi. Globoko smo hvaležni vsem: osebam, ustanovam, društvom, zavodom, ki nam nudijo dragoceno, velikodušno, trajno in razumno sodelovanje. Očitno je, da morajo vse te ustanove naprej vršiti svoje dobrodelno delovanje. Želimo, da bi ti »angeli ljubezni« (sv. Avguštin, homilija 86) še narastli po številu in bi pomnožili svoje dobrodelno delovanje po prostovoljni in radodarni pomoči starih in novih dobrotnikov.

DRUZABNA PRAVICNOST

6. Tudi vemo, da tu in tam vlada revščina, ker se ne upošteva tista družabna pravičnost, po kateri upravičeno hrepene vsi, ki pripadajo svetu dela. Naši očetovski želji se pridružuje še najskrajnejša prošnja, da bi se vsi: delodajalci, poslovojdje, uslužbeni iskreno in vneto prizadevali za vedno bolj človeške, pravične in spoštljive odnose, ki pristojno človeškemu dostojanstvu, in bi skupaj delali za poklicno izeučanje, duhovni dvig in bratsko razumevanje. Blagostanje in napredek sta toliko bolj resnična, trajna in plodovita, kolikor bolj sta proizvod truda vseh družabnih sil v urejenem soglasju koristi in iskreni slogi namenov.

NAŠA ŽIVLJENJSKA RAVEN

7. Vendar z veseljem ugotavljamo, da se je življenjska raven v naših krajih zaradi različnih činiteljev na splošno precej zboljšala; zaposlitev se je povečala, nezaposlenost se je na občuten način zmanjšala, medtem ko večje število šol in tehnično-strokovnih tečajev obeta nov rod bolj izbranih in usposobljenih delavcev.

PAST MATERIALIZMA

8. Ne bi pa bili iskreni, če ne bi opozorili na zaskrbljiv položaj, ki postaja iz dneva v dan hujši; da se tudi med najnižjimi sloji vedno bolj širi pojmovanje življenja, ki obstoji pretežno, če že ne izključno, v nebrzdanim uživanju. To pa se z lahkoto pogosto sprevrže v praktični materializem, ki se ne zmeni več za nobeno vero in moralo.

Za mnoge ljudi, tudi krščanske, se dnevi menjavajo med delom in zaslužkom, med zaslužkom in zabavami, v varljivem hlepenju po negotovi in minljivi sreči.

Tisk, gledališče, kino, radio in televizija pospešujejo postopno propadanje tistih kreposti, ki predstavljajo in bi morale biti podlaga zdravi, poštenosti in krščanski družbi ter širijo uživanjaželjnost.

Satanska propaganda nasilno vpliva na javno mnenje in čisto napada osnovna načela družine in družbe. V rafinirani in sugestivni obliki prikazuje zglede najbolj razbrzdanih strasti in greha.

ODPOVED

9. Kot pastirji in očetje smo dolžni, da opozorimo na to popuščanje v morali, ki bo usodno vplivalo na vsa ostala področja

socialnega življenja. Rotimo vse, zlasti one, ki nosijo odgovornost v družini, v šoli, v socialni in politični skupnosti, da se nestrno trudijo za obrambo in utrditve in za duhovno prenovitev, ki bo tem bolj uspešna, čim bolj jo bo podpirala javna oblast s primernimi zakoni in če jo bodo strnjeno podpirali vsi prepričani in dosledni kristjani.

POMAGAJMO BRATOM!

10. Ko vas vabimo, da bi pomagali daljnim bratom, vas spomnimo, dragi verniki, na veliko moralno vrednost prostovoljnih odpovedi, ki zavzemajo odlično mesto v krščanski ascetiki. Sodimo, da postni čas še posebno kliče k spokornosti. Prepričani smo, da bomo našli pri vase ugoden odziv, ko se pripravljate, da bi postni čas preživeli v duhu svete liturgije. Upamo tudi, da vam bo v veliko vzpodbudo za velikodušne sklepe namen pomagati lačnim in potrebnim.

Ne zahtevamo, da se odpovedujete potrebnim stvarim, ampak da bi darovali le, kar imate odveč. Če natančno pregledamo naš dan, bomo našli mnogo prilik, ko se lahko odpovemo kakšni malenkosti. Če vse to zberemo skupaj, bomo lahko z veseljem poklonili lepo vsoto daljnim bratom. Že sveti Avguštin je opozarjal vernike svojega časa: Odpovej se v postnem času čemu, kar boš daroval ubogim. Tvoja radodarna roka naj bo odprta vsem, če ljubiš Kristusa, kajti udje Kristusovega telesa živijo po vsej zemlji (sv. Avguštin in Mat. VI).

VABILO

11. Od pepelnice srede do velikonočne nedelje naj se v vsaki družini, bogati in revni, naj se vsi ljudje, odrasli in otroci, odpovedo kakšni stvari, ki vzbujajo prijetnost in užitek: n. pr. cigareti, slaščici, igrački; kakemu filmu, zabavi, izletu, dragim prvim sadežem. Koliko rečem bi se mogli odpovedati, ne da bi s tem škodovali svojemu zdravju, ugodnemu življenju in socialnemu položaju. Kako bi ti studenčki odpovedi povečali reko naše dobrote in dobrodelnosti! — V neki evropski državi, ki je bila v zadnji vojni bolj razdejana kot naša, so v preteklem letu zbrali za potrebne šest milijard lir.

Kako lep praznik bo za nas, če bomo z majhnimi in večjimi odpovedmi prihranili denar darovali na velikonočno nedeljo na oltar ljubezni za nesrečne brate v daljnih deželah!

PO APOSTOLSKI TRADICIJI

12. Zaupamo, dragi verniki, da se boste velikodušno odzvali našemu očetovskemu vabilu. Vaše darove, ki jih bodo zbrali naši goreči župniki, bomo poslali škofom najpotrebnejših škofij. Tako bomo nadaljevali prelepo navado prvih krščanskih občin, ki sega v apostolsko dobo. Sveti Luka pripoveduje v Apostolskih delih (Apd 11, 29-30), da so v času hudega pomanjkanja, ki je zadelo Palestino za cesarja Klavdija, kristjani v Antiohiji sklenili, da bodo po svojih močeh pomagali prebivalcem Judeje. Delikatno nalogo so zaupali Barnabu in Pavlu. Lahko si predstavljamo, da jim je bil pri tej odločitvi v spominu dogodek, ki ga je opisal evangelist Marko, ko je Jezus pokazal apostolom množico ob Genezareškem jezeru, ki je tri dni vztrajala pri njem brez hrane: Množica se mi smili! (Mk 8, 20). Tedaj je čudežno pomnožil kruh in ribe in apostoli so delili.

SLUŽABNIKI BOŽJE PREVIDNOSTI

13. V vse večjem obsegu se nam danes prikazuje taka podoba v pokrajinah, ki gospodarsko še niso razvite, ali ki so jih zadele izredne nesreče.

Na milijone bratov pričakuje, da jim pokažemo našo krščansko solidarnost. Naj ne ostane njihovo pričakovanje prazno. Postanimo voljni služabniki božje Previdnosti, ki jo sami obilno okušamo v darovih in milostih.

Da bomo premagali egoizem in odprli srce in denarnico, se spomnimo na Jezusove besede: Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, nag sem bil in ste me oblekli... Kar ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta... (Mt 25, 34-36).

Ob prijetni gotovosti božje obljube prejmite, dragi verniki, naš pastirski blagoslov: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Benetke, 5. febr. 1962.

(Sledijo podpisi vseh škofov cerkvene pokrajine Treh Benečij)

Množična udeležba našega ljudstva izpričuje živo navdušenje nad veliko pridobitvijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

pade niti list z drevesa, brez njegove pomoči bi ta lepa stavba ne stala.

Druga zahvala naj gre dvema članoma odbora, ki jih danes žal ni med nami Eden je profesor Ivan Trinko, pesnik beneških Slovencev, častni predsednik odbora. Da je danes še živ, bi imel nekaj mesecev manj kot sto let. Umrl je tudi bivši štandrediški župnik Stanko Stanič, znameniti goriški kulturni delavec. Prosim navzoče, da vstanejo in da z enominutnim molkom počastimo njun spomin.

Katoliški dom, zgrajen s požrtvovalnimi prispevki preprostih in izobraženih, manj imovitih in premožnejših slovenskih ljudi, je namenjen prosvetnim organizacijam, ki so se morale doslej stiskati v ozkih in neprimernih prostorih. Upravičeno gojimo upanje, da nam bo ta nova stavba omogočila velik razmah verskega in narodnega delovanja. Poudarjam: verskega in narodnega! Morda nam bo kdo očital, da smo narodni prenapeteži v času raznih gospodarskih, socialnih in drugih internacionalizmom. Mi pa se zavedamo, da je v najbolj notranjih utripih človeške duše versko življenje neločljivo zvezano z narodnim čustvovanjem. Uničimo eno, pa smo oslabili tudi drugo. Zavedamo se tudi, da stoji vera kljub vsemu zaničevanju in omalovaževanju še vedno v središču človeškega delovanja. Obračajmo namreč stvari, kakor hočemo, na najgloblji dnu vedno najdemo vero ali nevero, boj za Boga ali proti Njemu. In ker želimo pomagati, da bi krščanska načela zmagala ne samo v ozki zatišji družin, temveč povsod v javnem življenju, v umetnosti, gospodarstvu, politiki, pri reševanju socialnih vprašanj, zato smo zgradili to ponosno stavbo, ki dokazuje nezlomljeno voljo Slovencev na Goriškem, da na demokratičen način ohranijo svoj narodni in katoliški značaj. Ako kdaj pogledamo nazaj v temne dni, ne delamo tega, da bi obtoževali, ampak

Tajnikovo poročilo

Po tej pesmi je stopil na oder tajnik odbora za KD, dr. K. Humar in podal poročilo o Domu. To pa ni bilo suhoparno poročilo, kakor je morda kdo pričakoval. Bil je skrbno pripravljen govor — verno zrcalo vsega težkega in odgovornega dela. V njem je g. tajnik orisal vso dolgo dobo desetih let, odkar je bilo vsejano seme, gorčično zrno, da bi pogladilo in obroditlo tisočeren sad. »Tako majhno je bilo to seme,« je dejal govornik, »da je živelo le v naših srcih in si je upalo na dan le v obliki lepih želja. In glejte, danes stoji pred nami hiša, ki je naša last, in pa ta dvorana, ki je vsa nova in lepa in danes kakor pisan čebeljnjak, ki v njem rojijo čbelice vsega našega zamejstva. Res, biti moramo hvaležni Bogu in našemu ljudstvu, ki nam je pomagalo, da smo ta dan ušakali.«

Nato je g. tajnik prikazal nujnost in potrebo, ki je silila Slovence, da bi si zgradili novo dvorano in je nadaljeval: »Toda je vstal v nas sklep, drzen in tvegani, danes bi mogel reči, da kar preveč drzen in tvegani, sklep, da si hočemo sami pomagati, kakor so si naši očetje in dedi. Najprej so si sami reševali življenje pred Turki, ko so si gradili tabore, potem ko jih je gospoda zapustila. Potem so si gradili svoje narodne domove, da so se rešili tuje omike in si ustanovili svojo lastno slovensko in krščansko kulturo. Na te smo pomislili, ki so živeli, delali, gradili in trpeli v gotovo težjih razmerah, kot pa jih imamo mi danes. Kamen na kamen so nosili, vinar k vinarju nabirali, ko so si stavili svoje narodne domove širom slovenske dežele in tudi tu v našem goriškem mestu. Zglede smo imeli, potrebo smo čutili in odločili smo se.«

Slišali smo nato, kako se je delo za Katoliški dom razvijalo, pred nami so vstavljale težave, žrtve in skrbi skozi dolgo dobo desetih let, ko samo pogum in dobra volja

k liri, posebno vneto prvi dve leti in zadnji dve leti, odkar so začeli z delom pri dvorani. In govornik nadaljuje: »Mnogi se čudijo in ne verjamejo, da je Dom res sad samo naših požrtvovalnih ljudi.

Tako se je začelo naše delo, ki je do danes trajalo neprestano deset let. Pred odborom je stala prva težavna naloga: kako zbrati sredstva za Dom. V blagajni nismo imeli niti lire. Sklenili smo, da začnemo zbirati denarna sredstva med našimi ljudmi. Pri tem smo se obrnili najprej na naše rojake tu na Primorskem. Verjetno se mnogi spominjate na govor msgr. Močnika ob sklepu evharistične procesije v Standrežu dne 18. maja 1952. Tedaj je monsignor pozval vse k delu za krščansko obnovo s pomočjo katoliških organizacij; dodal pa je: »A da bo delo uspešno, mora s skupnimi močmi zrasti v mestu nov katoliški dom, ki bo središče vseh verskih in katoliških organizacij, žarišče vsega našega dela.«

To je bila prva beseda o KD v javnosti. Nato se je dne 9. okt. istega leta predstavil našim ljudem odbor s posebnim pozivom v KG. Tam je med drugim rečeno: »Misel o KD, ki smo jo sprva gojili na tihem kot predzno upanje, je prav na kongresni dan stopila odločno v javnost, danes pa je že toliko napredovala, da se je v Gorici ustanovil Odbor za gradnjo KD... Ker se odbor zaveda, da sami ne bomo kos tako veliki nalogi, zato je že navezal stike s Slovenci v tujini; od izseljeniških Slovencev ZDA pa je že dobil pristanek na sodelovanje... Vendar pa bo KD naš dom, ki bo služil našim namenom in potrebam, zato smo v prvi vrsti poklicani mi katoliški Slovenci v Italiji, da si to zamisel vzamemo toplo k srcu ter žrtvujemo in darujemo, kar se žrtvovati in darovati da, zato da se naša zamisel čimprej ostvari.« Proglas se zaključuje:

»Iz svete zaobljube na evhar. kongresu v Standrežu vzrasti KD, ki Bogu in človeku pričaja o slovenski ljubezni do Boga in naroda.«

Glejte, takšni so bili početki KD.

Od takrat do danes smo ostali zvesti storjeni zaobljubi. Deset let so naši ljudje zvesto in požrtvovalno zbirali liri k liri, posebno vneto prvi dve leti in pa sedaj zadnji dve, odkar so se začela dela pri dvorani. Mnogi se čudijo in ne verjamejo, da je Dom res sad samo naših požrtvovalnih ljudi.

In vendar je resnica, da smo prvi čas kupili hišo in zemljišče samo z darovi in posojili, ki smo jih dobili od slovenskih ljudi. Sedaj pa zopet zidamo samo s tem, kar od naših ljudi dobimo kot dar ali kot posojilo. Pred kakimi tremi tedni sem slišal dve deklici, ki sta se pogovarjali o Domu. »Kako lepa bo dvorana,« je pravila ena. »Ne samo lepa, tudi naša je povrh!« je pristala druga. In tako je res. Nasa je hiša in dvorana ob njej, ker jo je gradilo naše ljudstvo s svojimi žrtvami. Pri tem mi dovolite, da se spomnim po imenu vsaj nekaterih, ki so nam največ pomagali.

Predvsem moramo biti hvaležni pok. škofu msgr. Rožmanu. Brez njega bi najbrž ne imeli Doma. Bilo je v najbolj kritičnem trenutku poleti 1953, ko smo izbrali tukajšnji prostor in sklenili, da ga kupimo. Denarja pa zdaleka ni bilo dovolj. Zato pišemo v Cleveland na tamkajšnji odbor za svet in pomoč. Dolgo ni bilo nobenega odgovora, potem pa nam dr. Karol Bonutti javi: »Na posredovanje msgr. Rožmana so nekateri tukajšnji rojaki obljubili, da dajo posojilo. On sam bo prvi.« Za obljubo je prišel denar, devet tisoč dolarjev, da smo lahko sklenili pogodbo in plačali kupnino. Med tedanjimi našimi dobrotniki so bili še pok. Anton Grdina in pok. Avgust Kollander, oba iz Clevelanda, ki sta ob smrti svoje posojilo darovala, vsak po tisoč dolarjev. Tako je bilo in tako smo prišli do svoje hiše in zemljišča, kar nam je dalo poguma za nadaljnje delo. Prav je, da na te može ne pozabimo in da jim ohranimo trajen spomin.

Izvedli smo, da se je kmalu nato v Gorici ustanovil Odbor za gradnjo KD. Ta odbor se je s proglasom v KG dne 9. oktobra 1952 obrnil na pomoč na vse rojake, posebno še na rojake v ZDA, kjer se je že osonal poseben odbor v ta namen. Od takrat do danes je bila dolga in trnjeva pot: »Deset let so naši ljudje zbirali liri

Nadškof msgr. Ambrosi opravlja blagoslovitvene molitve (Foto Kleindienst)

Pa niso bili sami ti, ki so nam pomagali. Dobrotnike smo našli vseh povsod: v Ameriki, zlasti sprva v Clevelandu, kjer je bil duša nabiralne akcije dr. Bonutti, in sedaj v Torontu, kjer so osnovali odbor na pobudo g. Stanka Suligoja in V. Cekute. Potem v Angliji, na Francoskem, v Belgiji, Avstriji; kjer koli bivajo naši rojaki, so nam pomagali po svojih močeh in radodarnosti. Največ pa seveda dolgujemo našim vrlim rojakom tu na Primorskem in zlasti še v goriškem mestu. Tu bi vam mogel navesti zelo značilne primere. Dovolj, da vam omenim tega ali onega. Ko smo začeli graditi dvorano, se je oglašil pri meni mož, ki ga do takrat niti nisem bogve kaj poznal. Prinesel je nekaj zavitega v papirju. »Glejte, tu so uhani moje pok. matere. Prodajte jih in, kar dobite, naj bo za novo dvorano.« Začuden sem gledal. »Le vzemite jih, ker so v njih briljanti.« Vzel sem in se mu zahvalil. Pozneje smo uhanne prodali za skoro 900 tisoč lir. — In ta mož je po rodu Italijan. — Ali kaj bi rekli o tisti ženi, ki je dobila pokojnino po pok. sinu, padlem v vojni, in denar prinesla za brezobrestno posojilo? — Pa je prišla druga: »Denar sem prihranila za romanje v Pompeje, a bom rajši doma ostala in denar dam za KD.« In še toliko

Mogočen ko trdnjava

Vstal iz žuljev je slovenskih rok, skritih v njem je žrtev brez števila; vera v lastno moč ga je gradila, rast njegovo varoval je Bog.

Zdaj stoji mogočen ko trdnjava — dragocenih bo svetinj čuvar; klical k delu bo za sveto stvar, v njem se širila rodu bo slava.

Praznično zveni v ta svetli dan naša materina govorica: novi Dom od nje je ves svečan.

Tiho šepeta svoj up Gorica: »Ne, ne boš, Slovenec, več tlačen! V borbah te branila bo Pravica.«

Ljubka Sorli

In toliko drugih primerov bi lahko navedel naših preprostih ljudi, ki so si skoro od ust pritrgali, da so dali za Dom. Ti so nam pomagali, da smo zidali in da smo do danes plačali nekako dve tretjini stroškov, deloma z darovi, deloma s posojili. Ostaja neplačana približno še ena tretjina stroškov za dvorano, ki jih bomo morali v tem letu še poravnati. Ali se bodo sedaj ob koncu oglašili tudi naši premožnejši rojaki, ki so do sedaj, če izvzamem častne izjeme, stali ob strani? Prosim jih. Prav tako se obračamo na naše rojake z dežele, naj ne pozabijo na KD, ki mora služiti nam vsem in ne samo meščanom. Kajti naša nabirka se mora nadaljevati, dokler ne bo ta dom res ves naš, to je, dokler ne bodo plačani vsi glavni dolgovi.

Ali želite še kaj vedeti o naših težavah? Kako smo iskali primernih načrtov za dvorano, kako so nam jih drugega za drugim zavračali? To je dolga in neprijetna zgodba. No, končno je bil tudi birokratski šimelj ukročen. Tako so nam v maju 1960 odobrili četrti načrt in v začetku oktobra

leta 1960 smo začeli s kopanjem temeljev.

Nadaljnji potek vam je bolj znan, ker je bolj svež. Na praznik sv. Družine leta 1961 je msgr. Novak blagoslovil temeljni kamen; za veliko noč smo pili likof. Zato smo upali, da bo do jeseni dvorana gotova. Toda zadnja dela so se zelo zavlekla in tako smo morali čakati še celo zimo, da smo čakali današnji dan, ko je g. nadškof msgr. Ambrosi to dvorano blagoslovil.

Ob koncu svojega govora je tajnik dejal:

»Ko je najvišji dan, mornar zmeri daljo in nebeško stran.« Tudi mi moramo danes napraviti isto. Zmerili smo daljo: deset let dela, žrtve in truda od strani odbora, ki je vsa ta leta bil neprestano na delu in zlasti še zadnji dve leti; kup milijonov, ki so jih naši ljudje zbrali in darovali, da smo lahko vsem v zgled; hiša in nova dvorana, pa igrišča okrog, ki nam pričajo, da smo denar in trud dobro naložili, kot je dejal neki rojak iz Trsta.

Zato zmerimo še nebeško stran. Kam hočemo in kaj hočemo? Slomškovske besede, ki smo jih izbrali za geslo na današnji akademiji, nam dajo odgovor na eno in drugo vprašanje. »Sveta vera bodi nam luč.« O veri krščanski hočemo, da nam sveti tudi v tej dvorani in da nam sveti iz te dvorane v vedno bolj zmeden svet. Zato smo na čelo v dvorani postavili križ. »V tem znamenju boš zmagal,« je nekoč slišal skrivnostni glas cesar Konstantin. Tudi mi hočemo s tem znamenjem zmagati.

»In materina beseda bodi nam ključ do zveličavne omike.« Da, naša materina beseda imej v tem Domu svoje odlično mesto, beseda peta in govorjena, da se bodo tu izobraževali naši mladi rodovi, da se bo tu naša mladina vnela za ljubezen do svojega materinega jezika in do vsega, kar je lepo in plemenito. In končno naj bo tu tudi kraj srečanja, kjer si bomo bratovsko podajali roke mi vsi, kar nas je sinov sloveče matere, Primorci in Korosci, rojaki po svetu in, če bo Bog hotel, tudi oni iz Slovenije, da se bodo tukaj uresničile želje pesnika: »Bog živi vse Slovence pod streho hiše ene!«

Lepemu govoru g. tajnika je občinstvo sledilo z največjo pazljivostjo. Ljudje so skoraj zadrževali diha, kakor bi se bali, da kaj preslišijo. Skoraj sveto se jim je zdelo vse, kar je o Domu povedal: početek, skrbi, težave, skratka vsa trnjeva pot nevidnega dela, ki pa je končno pripeljala do cilja. »In za ta cilj,« so s spoznanjem ugotovili, »je bilo vredno trpeti!«

G. govornika je množica nagradila s hvaležnim priznanjem.

Akademija se nadaljuje

Po poročilu g. tajnika je nastopil mladinski zbor, ki so ga sestavljale gojenke zavoda Svete Družine, mladina iz Standreža in deklice Marijinega vrtca v Gorici. Vodila je gdč. E. Chiabai. Zbor je zapel tri pesmi, in sicer Ti sončni svit, Pomladno in Doneči zvon. Otroci so vse pesmi prav lepo zapeli. Čutili je bilo, da goje v svojih srcih ljubezen do lepega petja, za kar jih moramo le pohvaliti. Mladina je up naroda; zato smo bili tudi mladega zbora res iz srca veseli.

V drugem delu sporeda je bil na vrsti kot prva točka telovadni nastop mladini

Govor predsednika odbora za KD dr. A. Kacina. V prvi vrsti na levi strani od govornika: g. nadškof, g. prefekt, g. kvestor in pokrajinski predsednik. Na desni: g. župan, gen. vikar msgr. Soranzo (Foto Altran)

da bi iz mračne preteklosti zajeli novih sil, češ če dvajsetletni pritisk našega naroda ni strl, ga tudi morebitni viharji v bodočnosti ne bodo zlomili. S to trdno zavestjo se bomo lotili dela v novi dvorani in upanju, da bo božja pomoč pri nas ostala.

Govor g. predsednika je občinstvo sprejelo s pristranim odobravanjem, saj je tolažil čustva in težnje vseh, ki so ga poslušali. Nedvomno so stvarne besede govornika ostale v koticu marsikaterega srca v razmišljanje in pobudo za nadaljnje delo.

Nato je nastopil zvezni zbor, ki ga je vodil prof. M. Filej ob sodelovanju solistke Mire Brajnik z narodno Dekle na vrtu. Kakor vonj rožmarina in rdečih nageljnov, ki so goreli na mladih prsih deklet in fantov, tako se je lepa narodna pesem razlila v naša srca in jih dvignila iz vsakdanjih skrbi v svet veselja in spominov.

Zvezni zbor pod taktirko prof. M. Fileja

(Foto Kleindienst)

Zaključna beseda msgr. A. Novaka

(Foto Kleindienst)

cev športnega društva Olympia, ki ga je vodil prof. Kranner. Z veseljem smo sledili izvajanju pridnih telovadcev, ki so nastopili z veliko resnostjo in s tem pokazali, da je tudi telesna vzgoja mladine važna in resna stvar.

Za njimi so nastopile deklice z rajanjem po narodnih motivih. Rajanje vedno zelo ugaja in deklice so se z njim prav dobro izkazale. Poseben učinek so dale rajanju raznobarvne luči, ki so ustvarile na odru skoraj pravljico v zrak.

Sledila je zborna recitacija Ljudstvo in dom v Debeljakovi priredbi. Izvajal jo je dramski odsek SKPD in katoliških organizacij v režiji g. Maksa Komaca. Delo je globoko in pomembno, zato tudi zelo primerno za tako akademijo. Prav gotovo

Sledil je dramski prizor Brezdomci, ki ga je izvajal dramski odsek SKPD. Delo je silno resno in težko, kakor je pač resna in težka usoda brezdomcev. Mislimo pa, da se je velik del občinstva živil v do-gajanje na odru, saj je bilo dejanje po-dano tako, kot bi ga igralci resnično do-življali. Delo je dovršeno zrežiral g. M. Komac, ki je nastopil tudi kot igralec.

Naslednja točka sporeda je bila zaključna beseda našega staroste msgr. A. Nova-ka. Preden pa preidemo k njegovemu go-voru, naj omenimo še nekatere goste, ki so prinesli pozdrave goriških Slovencev.

Najprej je g. Drago Štoka v imenu tr-žaških Slovencev, še posebej mladih kul-turnih delavcev čestital Goričanom k ve-likemu prazniku in dodal, da to ni samo

Govori nadškof msgr. Ambrosi

(Foto Altran)

se je ob njem marsikdo globlje zamislil in tudi domel smisel, ki ga skrivajo v sebi besede: dom, družina, narod, Bog. Recitacija je bila podana kar najbolje in je napravila na občinstvo močan vtis.

Zatem je nastopil zbor goriške Marijine družbe z dvema pesmima; prva je bila Pastirček M. Tomca, druga pa odlomek iz Sattnerjevega oratorija »Assumptio Ave Maria. Zbor je vodila prof. L. Bratuž. Pe-sem Pastirček je zelo lepa in jo je zbor podal zares pristrčno in ubrano. Se bolj so prišli do izraza prijetni glasovi v pesmi Ave Maria, ki je zelo zahtevna. Tudi to je zbor zelo občuteno zapel. Veselje je vzbujal v nas pogled na mlade pevke, ki so zbor pomladile in mu prinesle nove svežine.

Še zadnji pozdravi

Po tej točki je msgr. L. Škerl izrekel goriškim Slovincem čestitke in voščila tr-žaških duhovnikov, zlasti tistih, ki jih z njimi vežeta skrb in delo za naše ljudi. »Vesel sem,« je dejal, »da ste s pogu-mom in veseljem dogradili ta Dom. Če-stitam zlasti kot duhovnik tistim duhov-nikom, ki so se pri tem Domu največ žrtvovali. Kakšno naj bo moje voščilo? Danes ste delo začeli; začetek je bil zelo lep. Težko ga bo nadaljevati. Skrbite, da bo v tem Domu katoliška družina, da ne bo Dom ostal brez družine. Dosedanje delo je bilo težko, nadaljnje bo še težje. Nebeški oče naj vam da dovolj poguma in blagoslova, da boste to začeto delo po-gumno nadaljevali.«

V zvezi s težavami, katere bo še moral premostiti Dom, je msgr. Škerl omenil sv. Pavla, kako je prosil Boga, naj ga reši nadlog. A božji glas ga je bodril: »Dovolj ti je moja milost!« In spet je drugje za-pisano: »Vse premorem v Njem, ki mi daje svojo moč.«

In monsignor je zaključil: »Dragi prija-telji! Naj bo Dom, ki ste ga z velikimi žrtvami dogradili, trden in viden dokaz, kaj te Pavlove besede pomenijo. Da bi mogli to vedno in vsak dan doživljati — to je naše iskreno voščilo!«

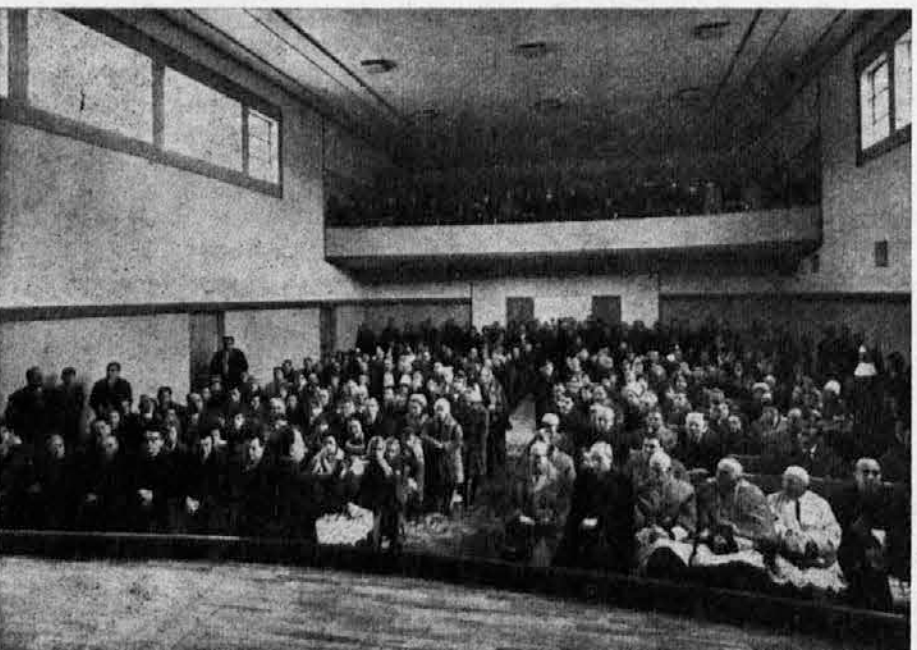
praznik goriških bratov, marveč vseh, ki slovensko čutimo in govorimo: Korošcev, Tržačanov in Goričanov, skratka vseh za-mejskih Slovencev. »Danes imate svoj Dom,« je dejal, »Dom, ki ste ga dogradili z brezmejnimi pogumom in velikanskimi žrtvami. Naj vas spremlja Bog s svojim blagoslovom, da bo vaše delo obrodilo stotero sadov!« Zaključil je z najlepšimi željami za bodočnost in vzklikom: »Bog vas živi!«

Takoj za njim se je oglasil k besedi koroški študent g. Erik Prunč. Rekel je, da prinaša Goriči pušclje pozdravov njene severne sestre Koroške. »Ta pušclje,« je dejal, »naj velja posebno goriški mladini, ki naj ji bo ta Dom ognjišče, na katerem bo vedno gorel živ ogenj od naroda in Boga ter slovenske kulture.« Brat med brati je govoril živalno in navdušeno, poln mladostnega ognja, ki greje srca koroške mladine, da se s tako vnemo udeležuje na vseh področjih kulturnega dela. In morda prav zato so njegove besede ganile, da se je ob njih marsikomu orosilo oko.

G. Prunč je prebral tudi pismo s po-zdravi in čestitkami predstavnikov Slo-venske kulturne zveze, Celovške Mohor-jeve družbe, raznih slovenskih katoliških organizacij na Koroškem ter uredništev slovenskih katoliških listov in revij. Vse-li smo bili teh pozdravov in čestitk na-ših dragih koroških bratov, saj delijo kot pripadniki narodne manjšine z nami isto usodo. Zato je naša sreča njihova sreča in naša bolelost njihova bolelost.

Zaključne besede

Povrtno se zdaj k zaključnemu govoru msgr. Novaka. Z vidnim ganotjem je mon-signor govoril zbrani množici, ki še ni kazala nobene nestrpnosti in je z zani-manjem poslušala njegove besede. Po krat-kem uvodu je g. govornik dejal: »Komu naj torej služi ta novo blagoslovljena dvo-rana? Pač katoliškemu delu našega ljud-stva, da se v njej kulturno povzdigne, izobrazijo in tudi povesli. V pogubo pa bi nam bila moderna materialistična kul-tura, katere cilj je napraviti iz otroka

Govori g. prefekt dr. Nitri

(Foto Altran)

Med Slovenci v Buenos Airesu

Od našega
dopisnika

V Gorico počasi pronicata pomlad. Marsi-kateri naših rojakov v Argentini te dni misli nanjo. Saj vsebuje čarobne besede. češnje odete v belo kopreno, breskve v škrlatnem plašču, travniki z zvonceki in trobenticami, gozdovi s telonom in pod-lesno vetrnico.

Buenos Aires pa doživlja svoje visoko poletje. Saj leži na južni polobni in ima zato vse narobe kot na severu. Te dni

božjega neko revno človeško bitje — hre-peneče predvsem po uživanju vsega, kar nudi današnji pokvarjeni svet brez ozira na višje in svetleše cilje: Resnico, Fra-vico, Dobroto in Lepoto. Pravo kulturo duha in človeškega srca nas je učil Sin božji. Kar je Kristus učil — je resnica, kar je On zapovedal — je morala in pra-vica. Nadalje je monsignor med drugim dejal: »Dušno in socialno zdravo bo le tedaj naše ljudstvo, če bo verno, pridno, varčno, moško in odločno, značajno, ki bo znalo svoje strasti krotiti, tudi trp-ljenje nezgodljivo prenašati in ne obračati plašca po vsakem vetru.«

Ob koncu je pozval vse k velikodušnosti, ker je dolgog še veliko. Povedal je tudi, da se bo v goriški stolnici ob prvih so-botah še mnogo let darovala sv. maša pri oitarju Svetogorske Kraljice za vse pod-pornike in dobrotnike. »Ko bo vse to po-ravnano,« je dejal, »bomo mogli reči: Dom katoliških Slovencev v Gorici je res naš! V to nam pomagaj Bog!«

Kot zadnja točka sporeda je bil nastop pevskega zbora ZKPD pod vodstvom prof. M. Fileja. Pesmi, ki jih je zapel zbor, so bile sledeče: narodni Meglica in Luna si-je v priredbi M. Fileja ter Zdravljica F. Ven-turinija. Dirigenta M. Fileja naše občinstvo že dobro pozna, zato tudi ve, da ne bo nad nastopom njegovega zbora nikoli razočarano. Spored je bil tega dne dolg, morda nekoliko predolg, in ljudje že utru-jeni, posebno oni, ki so dobre tri ure stali. Vendar jim je čudovito lepo izvajanje tega zbora pregnalo utrujenost, jih duhovno dvignilo in jim razgibalo strune srca, da so se z zborom zlepe v eno. Res, lepa pe-sem je kakor kruh, ki ga mati reže svo-jim otrokom: nikoli je ni preveč, še in še si je želimo.

Akademija je bila s tem končana. Ljudje so se začeli razhajati, toda, nikomur se ni mudilo. Pesem na odru je že davno utihnila, a v naših srcih je ostala njen odmev. In ta odmev nam bo sredi vsak-danjih skrbi kakor iskrica, ki nam bo pomagala živeti. Bogate smo se čutili kot še nikoli: »Svoj Dom imamo! Naš je, či-sto naš!« Bog daj, da bi nam bilo to bo-gastvo vedno le v blagoslov in srečo!

L. S.

Milka Hartman

Katoliški dom v Gorici

Pozdrav ljubezni poln naj vse objame tu

Lv dvorani!

Za slavje nenavadno, zgodovinsko tu smo

Zbrani,

da prejmemo za naš kulturni dom in novi

Krov

od Večnega Zidarja božji, sveti blagoslov.

Ko v tole zemljo prvič smo lopato zasadili,
sno z vročo se molitvijo Bogu priporočili
ter delu vse moči srca in rok smo

[posvetili —
pa z močno vero v težkih časih stavbo to

[zgradili.

In trudni, upehani smo kamen devali

[na kamen.

Pri težkem delu nam svetil je srčni plamen

in sončni žarki so dajali luč nam,

[svetlo nado,

da zrasel lep, prostoren dom bo

[za prosveto mlado.

Iz žrtev vseh Slovencev vstala ta je

[stavba lepa

v domači zemlji, nje ljubezna naša

[se oklepa;

najlepših sad je idealov, kar narod

[jih pozna,

zvestobe veri, domu in slovenstvu, ki ima

[jih od Boga.

To je naš dom! Vanj naše bodo hodile

[družine,

vse enega duha in vere in besede materine.

Tu bodo src se naših svetli vžigali kresovi,

ki z njimi bodo razsvetljeni naši vsi

[domovi.

Vi vsi, ki prišli sem na slavje ste,

[slovenski svatje,

bodite prav pristrčno nam pozdravljeni

[kot bratje!

Naš dom — vaš dom! Vsi hočemo gojiti

[v pozni čas

prosveto našo, vero staršev, kakor pravi

[božji ukaz.

(okrog 10. februarja) je vročina postala neznosna. Zaradi vlage je še posebej nad-ležna. Čez dan pride do 35°; zjutraj se že zbudi pri 22°. Težko se je proti njej boriti. Saj skoraj več ne moreš sleči, kar se imaš na sebi. Treba je samo čakati, da pride do kake nevihte, ki ozračje za nekaj dni ohla-di. Sicer pa marca bo že bolje. Dnevi bodo postali krajši in sonce bo zgubilo na mo-či. 21. marca bo že na ravniku (ekvatorju) in nato bo prineslo toploto našim krajem v domovini.

IZLET DRUŽABNE PRAVDE

V bližini Buenos Airesa se konča delta reke Rio de la Plata. Polna je otokov in otočkov. Argentinci jim pravijo Islas. Ti otoki so gosto obljedeni. Na njih uspeva zlasti sadje: slive, breskve, jabolka, po-marance. Bogataši iz mesta so si na njih ustvarili svoje pristave. Radi preživljajo v svojih razkošnih vilah konec tedna in poletne mesece.

Ena takih pristav je tudi otok Hianatho. Lastniki so Angleži, upravlja pa jo Slovence Lojze Pirc. Na ta otok Slovenci iz Buenos Airesa zelo radi hodijo (bolje rečeno: se vozijo). Vode za kopanje je do-voľj, zraka za sončenje tudi, za pijačo pa skrbi g. Pirc.

Najbolj privlačen je vsako leto izlet or-ganizacije »Družabna Pravda«. Vsi bralci »Katoliškega glasa« verjetno še ne vedo, kakšna ustanova je to. Je pravzaprav cer-kvena bratovščina, ki si je postavila za cilj, da naše rojake seznani s socialnim naukom Cerkve. Ker je bratovščina, ima tudi svojega duhovnega vodjo, ki je tre-nutno g. Jože Jurak. Redno izhaja svoje glasilo »Družabna Pravda«, od časa do časa pa tudi knjige, kot so n. pr. dr. Ahči-nova Sociologija in Ekonomija. Vseka-kor hvalevredno delo, ki je dobilo v zad-nji okrožnici sv. očeta Janeza XXIII. »Ma-ti in učiteljca« še posebno potrdilo.

Vsakoletni izlet »Družabne Pravde« ima namen povezati člane z ostalimi rojaki, ki s simpatijo spremljajo njene napore, in nuditi vsem udeležencem dan oddiha v božji naravi. Ker je izlet vedno v bližini »pasjih dni«, je naravno, da ga rojaki še posebej cenijo in se ga radi udeležijo.

Letos je bil ta izlet 14. januarja. Udelež-ba je bila rekordna: 170 ljudi. Dan je bil sončen, dasi zaradi dežja dan prej neko-liko hladen. Zjutraj so se zbrali rojaki v pristanišču Tigre, nato pa se s posebno motorno ladjo dali prepeljati na otok Hianatho. Tam so bili pri maši, ki jo je opra-vil duhovni vodja »Družabne Pravde«. Ne-kaj čudovitega je taka maša sredi božje prirode! Vse te vabi, da proslavljaš Stvar-nika vesoljstva. Lepo so Slovenci peli in mnogi so šli k sv. obhajilu. Nato pa se je začel pravi izlet: kopanje, igre na prostem, sprehodi po otoku in seveda tudi jedlo se je po slovenskem načinu. Razveseljeno dej-stvo je, da je bilo tudi mnogo mladine. Zvečer je po izletnike spet prišla posebna motorna ladja. Slovenska pesem je brne-la nad kalnimi valovi Srebrne reke (Rio de la Plata) in se zgubljala v goščavi ob bregovih. In zdelo se je, da vsa narava jemlje na znanje besede: »Čujte vode in bregovi, da sinovi Slave smo!«

Družabna PRIREDITEV REVJE »DUHOVNO ŽIVLJENJE«

Tudi ta prireditev je že tradicionalna. Vsako leto se vrši tako za začetek leta. Začel je z njo že g. Janez Hladnik, drugi urednik revije. Njen namen je bil, pove-zati rojake, istočasno pa najti kritje za stroške, ki so združeni z revijo, pa jih sama naročnina ne more poravnati.

Letos je bila 4. februarja. Kot prejšnja leta, je bila tudi letos na Pristavi v Mo-ronu. Udeležba je bila velika, kajti naši rojaki se zavedajo, da jim je verski tisk potreben in ga zato radi podpirajo.

Glavna točka prireditve je vsako leto srečolov z mnogimi in bogatimi dobitki. Letos jih je bilo šest sto. Za glavnega je veljal šivalni stroj, ki ga je zadel deklica Verica Lah.

Nekaj posebnega je nagradno žrebanje. Obstoji v tem, da se po žrebu razdeli de-set lepih nagrad med tiste naročnike, ki do samega žrebanja poravnajo tekočo na-ročnino za revijo. Letos je do žrebanja naročnino poravnalo kar tri sto naročni-kov.

KAJ PA KOMUNIZEM?

Tudi nas Slovence je neprijetno dirnilo zadržanje argentinske delegacije na zho-rovanju ameriških držav v Punta del Este, Urugvaj. Toliko vladni krogi vedno go-vore zoper komunizem, ko je šlo pa za glasovanje, so se ponigliavsko vzdržali. Vedno bolj se utrjuje mnenje, da je pred-sednik Frondizi še vedno to, kar je bil v mladih letih: navdušen levičar, ki le za-radi gospodarskih razmer ne more prav s svojo barvo na dan, srce pa ima še ved-no pri rdečih bratcih. Hvala Bogu, da ima Argentina zelo zdravo višjo vojaščino. Ta je strogo in odločno protikomunistična in sledi Frondiziju na vsak korak. Tako je moral doživeti predsednik države novo bla-mažo: najprej ni hotel obsojiti Castra na Kubi pri konferenci, nato pa je moral na zahtevo vojakov v enem tednu z rde-čim samosilnikom prekiniti diplomatske odnose.

Drugače pa je komunizem tudi v Argen-tini krepko na pohodu. Državno univerzo v Buenos Airesu popolnoma obvlada. Ve-čina strank hoče biti levičarsko usmerje-na. To je moda. Lani n. pr. je bil za sena-torja v Buenos Airesu izvoljen stari so-cialist Palacios pod geslom »Cuba si, Jan-ki no« (Kuba da, Severnoamerikanci ne). Če hoče biti moderen, moraš namreč v Argentini kričati proti Severnoamerikan-cem in njih imperializmu, dasi jim ti go-spodarsko mnogo pomagajo; nič pa se ne sliši proti Angležem, ki že 150 let izkori-ščajo gospodarsko Argentino. Vse to je pač posledica spretnosti komunistične propa-gande.

Komunistov zaenkrat številčno še ni ve-liko, a znajo spretno izrabljati neurejene gospodarske in politične razmere v državi. 18. marca bodo nadomestne volitve v par-lament. Treba je izvoliti tretjino poslan-cev. Zdi se, da bo prišlo do raznih front, kjer bodo komunisti spretno mešali štre-ne. Bati se je, da bo peronizem, ker Pe-rona ne sme voliti, šel vsaj to pot na levo. Peron je namreč v Madridu izjavil: »Ce gre za zrušenje sedanje vlade, se bom ve-zal tudi s hudičem.«

Samo konservativci in demokristjani i-majo do komunizma jasno in odklonilno stališče. Zal ne pomenijo dosti v javnem življenju, krščanski demokrati še posebej ne, ker veljajo za priprave Cerkve, to pa v Argentini, ki je po mišljenju svobodo-miselna in laicistična, ne vleče. Ostale stranke pa so vse minirane s tako zvanimi levimi krili, pa naj gre za Frondizijevo stranko ali socialiste ali za najmočnejšo opozicijsko stranko, ljudske radikale.

Jasno je, da nam Slovincem ni vseeno, kako prodira komunizem v javnem živ-ljenju, in to zlasti po krivdi posedujočih slojev, nedelavnosti Cerkve in načelni ne-jasnosti politikov. Nihče noče priznati, da je nevarnost že velika in sovražnik že v trdnjavi. Upajmo pa, da je število pamet-nih ljudi še vedno dovolj močno in da bodo budni v trenutkih, ko bo šlo za us-do države.

Ko bodo volitve pri kraju, se bomo spe-l oglasili. Do tedaj pa: v duhu bomo z va-mi, ko vas bo obiskala pomlad, vi pa mi-slite na nas, ki hrepenimo po domovini, pa jo lahko le še v mislih obiščemo.

TORONTO: Folklorna skupina na zabavnem večeru »Metuljčkov let« v prid Katoliškega doma v Gorici

Program Fanfanijeve vlade

Kot določeno se je nova vlada v petek predstavila v parlamentu. Predsednik Fanfani je najprej razložil program nove vlade v poslanski zbornici in nato v senatu. Za njegova izvajanja je vladalo veliko zanimanje, posebno še za to, kakšno držanje bo zavzela vlada do problemov zunanje politike in skrajne komunistične leve.

Potem ko je na kratko razložil, zakaj in kako je prišlo do sestave vlade levega centra, je takoj prešel k razčlenjevanju

njenega programa, o katerem so se spoznale vse tri vladne stranke (krščanski demokrati, socialni demokrati in republikanci) s tihim pristankom socialistov.

NOTRANJA POLITIKA

Kar se tiče notranje politike, se program nove vlade v glavnem suče okrog naslednjih treh vprašanj: reforma javne uprave, šolstvo in gospodarsko-socialna politika. — Glede bodoče državno-pravne ureditve države se nova vlada obvezuje, da bo izpolnila ustavna določila o ustanovitvi avtonomnih dežel. Prva na vrsti naj bi bila ustanovitev avtonomne dežele Furlanija-Juljska krajina (s Trstom vred). Do 31. oktobra letos morajo biti predloženi parlamentu ustrezni zakonski osnutki. Za stopnike v deželne svete bi izbrali občinski ter pokrajinski svetovanci po sistemu volitev druge stopnje. — V zvezi z ustanovitvijo dežel je vlada napovedala, da bo treba novemu stanju prirediti temeljni zakon o občinah in provincah in o lokalnih finančnih sploš. Pri tem se je bežno dotaknil položaja v avtonomni deželi Gornje Poadiže (Alto Adige), obsodil terorizem in zadržanje sosednje Avstrije, kar »da zavira vsako resno pobudo na področju dobrega sosedstva med Italijo in Avstrijo«.

Nadalje se nova vlada zavzema za reformo Državnega sveta (najvišje upravno sodišče), za popravilo zakonov in smislu razsodb ustavnega sodišča ter za reformo nekaterih ustavnih določil; obljublja modernizacijo in spopolnitev šolskih prostorov v skladu z že sprejetimi šolskim načrtom, katerega bodo skrhili od deset na pet let.

Gospodarska in socialna politika: namen vlade je skrbeti za harmoničen razvoj gospodarstva in zmanjšati razliko med severom in jugom države, prevzeti nadzorstvo nad viri energije ter zavirati monopolne v skladih s sprejetim načelom o programski načrtosti v gospodarski politiki. — Zvišati namerava najnižje penzije začenši s 1. julijem 1962, modernizirati in zgraditi nove bolnice in splošno novo urediti zdravniško oskrbo v njih.

Nova vlada se je tudi obvezala olajšati davčna bremena kmetovalcem, revizijo katastrskih cenitev zemljišč ter odpravo davkov na zapuščena zemljišča. Spolovinarji in najemniki bodo lahko posestva, ki jih obdelujejo, odkupili s posojilom z nizkimi obrestmi z rokom za odplačevanje tudi do štirideset let. Kmetijski delavci bodo imeli na razpolago zdravila zastoj in dobivali bodo vsi kmetovalci družinske doklade. Poleg tega ima vlada v načrtu zakon, ki odpravlja davek na zemljiško dediščino in predvideva še razne druge olajšave za prenos in odkup zemljišč.

ZUNANJA POLITIKA

V krogih demokratičnih strank je vladalo veliko pričakovanje za izjavo, ki jih bo dal ministrski predsednik Fanfani glede zunanje politike. Sedaj ko so nam te izjave znane, lahko rečemo, da je zunanja politika Italije ostala nespremenjena. Treba je priznati, da je bil Fanfani v tem oziru jasn in odločen. Dejal je namreč, da se nova vlada, kljub temu, da upa na

zunanjjo podporo socialistov, ne misli odpovedati zvestobi Atlantskemu paktu, ki je izrazito obrambnega značaja. Demokratične stranke so odločene v tem, da branijo demokratične svoboščine in inštitucije pred skrajnimi levičarskimi nasilniki.

Tak bi bil v glavnih obrisih program nove vlade, ki je na tem, da dobi zaupnico parlamenta. Vse stranke so se že izjasnile glede zadržanja do nje. Za vlado bodo glasovali poslanci Krščanske demokracije, socialni demokrati in republikanci; socialisti so odločili, da se bodo pri glasovanju o zaupnici vzdržali, komunisti pa so tudi že napovedali nasproten glas. Proti bodo glasovali še liberalci, misini in monarhisti. Kljub temu je vladi zagotovljena znatna večina, kakih tri sto glasov proti dve sto opozicije.

Glasovanje o zaupnici bo po zaključeni razpravi v parlamentu. Sodijo, da bo to zadnje dni tega tedna.

Med govorom predsednika Fanfanija je potekalo vse mirno, le neki misovski poslanec ga je parkrat prekinil, ko je govoril o ustanovitvi avtonomnih dežel.

JUGOSLAVIJA IN SET

Drugo obdobje Skupnega evropskega tržišča, ki se je začelo pretekli mesec in s predstojecim vstopom v SET Velike Britanije in drugih držav, ki so se že pridružile področju proste izmenjave (EFTA), postavlja jugoslovanski vladi resne probleme.

Bruseljski sporazum grozi, da bo občutno skrhil izvoz jugoslovanskih kmetijskih proizvodov. Države SET namreč same porabijo nad 26% jugoslovanskega izvoza, katerega nad 50% predstavljajo poljedeljski proizvodi (vino, tobak, prašiči in prašičje meso).

V gospodarskih krogih prestolnice, kakor tudi pri republiških vladah Slovenije in Hrvaške, se boje, da je na tehtnici 27 milijonov dolarjev, ki predstavljajo vrednost jugoslovanskega izvoza v letu 1960.

Srečanje Hruščev - Ulbricht

Agencija Tass poroča, da sta se minuli teden v Moskvi sestala sovjetski premier Nikita Hruščev in Walter Ulbricht. Razpravljala sta o vprašanjih Berlina, Nemčije in drugih, ki so v zvezi z mednarodnim položajem. Sovjetska uradna agencija piše, da sta oba voditelja govorila o mirovni pogodbi in o položaju v zapadnem Berlinu. Moskovski radio je javil, da je Ulbricht prišel v sovjetsko prestolnico v ponedeljek in da je odšel v sredo.

Tass je javila, da sta oba voditelja razpravljala tudi o ugotovitvi gospodarskega, znanstvenega, tehničnega in kulturnega sodelovanja med obema državama in da sta dosegla »popolnen sporazum« o vprašanju mirovne pogodbe in »o drugih sedanjih vprašanjih«.

ZDA in atomski poskusi

Predsednik Kennedy je v petek naznanil, da je njegova vlada sklenila konec aprila obnoviti atomske poskuse v zraku, če ne bo v tem času dosežen s Sovjetsko zvezo zadovoljiv sporazum o prekinitvi vseh nuklearnih poskusov. Zadovoljiv sporazum se pravi sprejeti učinkovito mednarodno nadzorstvo nad spoštovanjem atomskega premirja in ne samo sporazum na papirju ali besedah. Amerikanci so se že en-

Včeraj so se pričela v Evianu v Švici zaključna pogajanja med francosko in začasno alžirsko vlado za rešitev alžirskega vprašanja. Prejšnji teden je alžirski narodno-revolucionarni svet odobril prejšnje tajne dogovore s Francozi in pooblastil svojo vlado za nadaljnja pogajanja. Iz dneva v dan se tudi pričakuje naznanilo o ustavitvi bojev.

Medtem pa narašča število terorističnih atentatov, ki jih uprizarjajo francoski desničarski skrajneži, ki ostro nasprotujejo kakršnemukoli dogovoru z alžirskimi nacionalisti in so trdno odločeni ohraniti Alžirijo v francoskih rokah. Atentati so se razširili tudi v sami Franciji in kaže, da je De Gaulle lažje pogajati se z alžirskimi nacionalisti kot pa zatrei dejavnost pripadnikov teroristične organizacije OAS. Tajna Salanova armada ima veliko prištev v vojski, evropsko prebivalstvo v Alžiriji pa v veliki meri soglaša z njenimi metodami.

V ponedeljek zjutraj je v mestu Alžiru eksplodiralo 117 plastičnih nabojev. K sreči ni bilo žrtev in tudi ranjenih ni bilo veliko. Gmotna škoda pa je ogromna. Na-

Politični predstavniki, ki so zvesti teoriji nevezanosti in aktivne nevtralnosti, zaskrbijo zasledujejo veliko gibanje za integracijo demokratične Evrope in označujejo kot »diskriminacijske« bruseljske sporazume napram državam, ki so izven bloka. Toda gre le za ozke sode, katere narekujejo ideološka mnenja.

Beograjska vlada pa vseeno, dasi računa na razvoj in uspeh SET, poskuša v zapadno evropskih prestolnicah izgladiti pot, da bi dobila pojasnila glede bodočnosti mednarodne trgovine s poljedeljskimi produkti.

Eden glavnih predmetov razgovorov med Titom in Nasserjem pred tedni v Kairu je bil ravno posledica uveljavitve SET na nevezane države. Kaj sta v tem oziru sklenila, ni nič znanega. Dosti najbrž ne-

krat opekli, ko so Sovjeti nenadoma lani v jeseni prekršili atomsko premirje. Zaradi tega so sedaj bolj oprezn in zahtevajo točne pogoje.

Kljub tej odločitvi pa je ameriška vlada pustila vrata odprta za morebitno dogovor s sporazuma na ženevski konferenci 18 držav, ki se začne 14. marca. V tem slučaju so ZDA pripravljene se odpovedati napovedanim poskusom in se podati skupno s Macmillanom in Hruščevom na vrhunski sestanek, na katerem bi podpisali omenjeni sporazum.

Besedo imajo sedaj Sovjeti. — Predsednik Kennedy je ob tej priliki zagotovil, da bodo v slučaju obnovitve poskusov sprejeli vse potrebne varnostne ukrepe, da se zmanjša radioaktivnost na minimum.

Nov plaz v ameriških Andah

Nedaleč od področja v ameriških Andah, kjer je v preteklem januarju plaz zasul 3 tisoč oseb, je pretekli teden podobna nesreča prizadela Conchucos, prijazno gorško vasico na področju močnejše gore Huancor in jo skoro zbrisala z obliči zemlje. Na srečo so vaščani opazili sumljive razpoke na gorah, ki obkrožajo vas, in manjši plazovi so se potrdili njihov sum, da se pripravlja podobna katastrofa kot v januarju. Skoro vsi vaščani so zapustili svoje domove. Le redki so se uprli in našli smrt pod ruševinami lastnih hiš. Teh je bilo okrog sto.

zapravljena prilika za njihovo bodočnost. Biti družica pri poroki je mnogokrat pomnilo prvi korak k lastni poroki in dekleta se za nobeno ceno niso hotele odpovedati takim prilikam.

Ko je Lenka videla, da je Mijo v zadregi, se ji je dobro zdelo in se je pošalila:

»Zdiš se mi kot grški junak Paris, ki je bil v boju s tremi boginjami, le da imaš ti opravka s štirimi...«

»To je res težka zadeva,« je odgovoril Mijo in zmajal z glavo.

Tedaj mu je priskočila ona sama na pomoč in se izkazala kot najbolj velika dušna izmed družic. Odpovedala se je svoji lepi novi obleki in tako odvzela fantu te skrbi. Vesel je bil in hvaležen dekletu, kjer je sama prostovoljno rešila zadevo.

»Res dobra zakonska žena bo,« si je mislil Mijo in to je napolnilo njegovo srce s tiho srečo.

(Se nadaljuje)

Razvoj alžirskega vprašanja

boji so bili osredotočeni v bližini arabskih in židovskih trgovin. Nekateri menijo, da je to začetek širšega načrta OAS-a, po katerem naj bi prisilili Arabce k demonstracijam. Francoska vojska bi bila primorana nastopiti in s tem bi bilo onemogočeno premirje z Alžirci.

V soboto pa so dopisniki italijanskih časopisov in radia bili prisiljeni zaradi groženj OAS-a zapustiti Alžir. OAS je v nekem pismu, ki ga je poslala rimski podružnici tiskovne agencije Associated Press, opravičila svoj korak, češ da italijanski dopisniki načrtno označujejo pripadnike OAS-a za prenapete in da v svojih dopisih podpirajo in delajo propagando za alžirske nacionaliste. Italijanski veleposlanik v Parizu Brosio je takoj protestiral pri francoski vladi, katere je obljubila, da bo uvedla strogo preiskavo in kaznovala krivce.

Državni udar v Birmi

V petek 2. marca je birmanska vojska pod vodstvom vrhovnega poveljnika generala Ne Wina izvedla državni udar in postavila pod hišni zapor vlado in vse vplivnejše politične osebnosti v državi. Od delki vojske so z bliskovito naglico in brez prelivanja krvi zasedli strateške točke v prestolnici Rangoonu in v drugih važnejših krajih. General Ne Win je po radiu opravičil poseg vojske s poslabšanjem položaja v državi. Prebivalstvo je ostalo popolnoma mirno. — Ze leta 1958 je general Ne Win načeloval vojaškemu odboru, ki je vladal v Birmi približno leto dni, dokler niso po volitvah prišli na površje politiki. Ti so se odločili za nevtralistično politiko in uspelo jim je pogoditi se z Rdečo Kitajsko pri določitvi meje. V zunanji politiki pa so ostala njihova gledanja podobna zahodnim. V zadnjem času pa naj bi v vladi, ki so jo sestavljali socialisti, prevladalo levo krilo. Po mnenju nekaterih naj bi ravno razvoj dogodkov v to smer preprečil vojaške kroge, da nastopijo. Drugi pa pravijo, da se je notranji položaj poslabšal zaradi zahtev nekaterih plemen po večji politični in upravni avtonomiji.

Cim več je na svetu strojev, ki nadomeščajo človeka, temveč je ljudi, ki postanejo stroji.

Radio Trst A

Za teden od 11. marca do 17. marca 1962

Nedelja: 9.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Rdeča kapica«, po Grimmu. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 15.40 Portret v miniaturi: Claudio Villa. — 17.00 Za smeh in dobro voljo (ponovitve).

Ponedeljek: 18.00 Italijanščina po radiu. Osnovni tečaj. 18. lekcija. — 18.30 Mladi solisti. — 19.00 Postni govori: Oskar Simčič: »Zgodovinski okvir Jezusovega življenja«. — 20.30 Antonio Smareglia: »Istrska svatba«, opera v 3 dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: (18) »Pa pogledajmo se v celoti vse hormone«. — 19.00 Pisani balončki. — 20.30 Krstna predstava v tržaškem gledališču »Giuseppe Verdi«. — Giulio Viozzi: »Poganski kamen«. — 21.00 Slovenske Lavre: (10) »Oton Župančič in Albertina, Julijana in Ana Kesslerjeva«. — 21.00 Koncert pianista Gabriela Devetaka - Na sporedu so skladbe Arenskega, Rebičkova, Pjatschenka in Kleina.

Sreda: 18.00 Slovenščina za Slovence. — 18.30 Italijanski operni pevci: (11) »Mario Lanza«. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 Klasik meseca: Carlo Goldoni: »Robbais«, igra v treh dejanjih.

Četrtek: 18.00 Radijska univerza: Mons. Jakob Ukmar: »Iz zgodovine vesoljnih cerkvenih zborov (5) Lateran: cerkvena postava celibata«. — 18.30 Koncerti v Augusteu: Heroična doba 1915-1925 (7. oddaja). — 19.00 Širimo obzorja: »Nova občevalna sredstva«. 1. oddaja: »Telefon«. — 20.30 Simfonični koncert, ki ga vodi René Leibowitz.

Petek: 18.00 Italijanščina po radiu. — 18.30 Skladbe sodobnih jugoslovanskih avtorjev - Stjepan Sulek: Heroična simfonija. — 19.00 Postni govori: Stanko Zorko: (3) »Jezusova življenjska pot«. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Novele 19. stoletja: Josip Kozarac: »Tri dni v sinovi hiši«.

Sobota: 15.30 »Za hčer«, enodejanka, ki jo je napisal Anton Funtek. — 17.45 Dante Alighieri: »Božanska komedija - Nebesa: 18. spev. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.40 Slovenski oktet. — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

SDZ v GORICI za avtonomno deželo

V petek 2. marca je ministrski predsednik prof. Fanfani objavil pred poslansko zbornico program nove vlade. Med drugim je povedal tudi, da se bo v bližnji bodočnosti ustanovila samostojna dežela Furlanija-Juljska krajina, ki bo imela poseben statut.

Vodstvo SDZ v Gorici pozdravlja nastanek samostojne dežele, za katero se bori že od leta 1947, in katero pripominja, da je ustavodajna skupščina isto leto priznala naši deželi posebno avtonomijo tudi zaradi prisotnosti Slovencev na tem področju. Vlada in ustavodajna skupščina sta takrat ugotovili, da je fašizem nam Slovincem v Italiji naredil veliko krivico, ko nam je vzel slovenske šole, razpustil vsa izobraževalna društva, ukinil gospodarske organizacije ter izgnal iz javnih uradov našo materino besedo. Obljubili sta, da nam bodo vse naše jezikovne in druge narodne pravice vrnjene in da bodo poslej spoštovane.

Koliko smo Slovenci pod fašizmom izgubili in trpeli, ni treba ponavljati, ker je vsem dobro znano in je marsikatera rana še odprta. Zdaj pa je čas, da se narodni značaj slovenske skupnosti zaščiti s posebnim zakonom v okviru 6. člena ustave in na osnovi mednarodne listine o človeških pravicah. Zato zahtevamo, da se v posebni statut naše samostojne dežele postavijo vsa potrebna določila za zaščito naših jezikovnih in splošno narodnostnih pravic.

Zahtevamo pravico, posluževati se materinega jezika v javnih odnosih in dostojno mesto za naš jezik v javnih napisih.

Zahtevamo zastopstvo v bodočem deželnem zboru.

Zahtevamo, da se neha vsakršno raznarodovanje, naj bo posredno ali neposredno.

Zahtevamo, da vsa ta in še druga zaščitna določila postavi v deželni statut osrednji državni zbor kot najvišji zakonodajni organ v državi, kajti šesti člen ustave daje to nalogo prav republiki, to je celotni državi in ne posameznim njenim delom.

Pri teh zahtevah nas podpira jasno izražena volja naših volivcev. Vsi se namreč zavedamo, da bodo Slovincem nasprotne sile v bodočem deželnem zboru premočne, da bi lahko z neko upravičenostjo upali na uvidenost in priznanje naših pravic po deželnih zakonih.

Gorica, 5. marca 1962.

Vodstvo SDZ v Gorici

PIERRE L' ERMITTE

10

Najboljša izbira

POVEST DOBRIH LJUDI

Moderni Paris pred izbiro

Za Mijo je bil pogovor z ravnateljem zavoda odločilen. Tega duhovnika se je Bog poslužil, da je v fantovo dušo zasel seme božjega klica. In Mijo je trpel in se upiral. Nič čudnega. Ze si je bil začrtal pot za življenje in zdaj je nekdo zagrabil to pot. Pred njegove najlepše želje je stopilo nekaj, kar mu je povzročalo bol in nemir.

Tega nemira bi se bil fant rad rešil, zato je iskal priliko, da bi se raztresel in tako pozabil na vse, kar je doživel v teh dneh. Nič čuda, če je bil pred sprejel povabilo na svatbo, kjer naj bi bil po francoski navadi častni tovariš ženina. Poročiti se je nameraval eden izmed njegovih profesorjev, za katerega je bil ves navdušen, ker

je tako privlačno razlagal zgodovino slova. Po njegovem mnenju je profesor Perar imel vse lepe lastnosti: bil je lep, močan in nadarjen, bil je tudi zelo dober in pravičen do dijakov. Njegovi učenci so mu naredili ime Vercigeteriks.

Ta profesor je dobro poznal obe družini, Mijevo in Lenkino. Dekletu je dajal tudi lekcije pred izpiti. Zdaj, ko se je mislil poročiti, je želel imeti oba v svojem spremstvu pri sv. obredih. Lenka je z veseljem sprejela službo ene izmed štirih družic neveste in tega se je veselil tudi Mijo. Seveda mu je to prineslo tudi skrbi, ker se je Lenka v vseh malenkostih zatekala k njemu po nasvete. Najvažnejše je bilo seveda, kako naj se obleče, katero obleko naj si nadene; kakšne barve in kakšen naj bo klobuk. Mija je smatrala za edino zmožnega, da ji bo prav svetoval.

Druga zadeva, ki jo je mučila, je bila, ali jo bo spremljal on pri pobiranju da-

rov med svati, ali pa bo morala to opraviti sama... Seveda je temu sledila še cela kopa manjših stvari: kje bo njen prostor v cerkvi, ali bo spreved šel po poroki iz cerkve v zakristijo, ali bo takoj potem prigrizek, kaj bo sledilo popoldne in še in še druge majhne skrbi.

Potem se je vrnila brezkončna razprava, ali naj bodo vse štiri nevestine družice enako oblečene ali pa vsaka po svojem okusu. Seveda za enako obleko bi bilo treba nemalo odpovedi lastnemu okusu. Lenka je črnolaska z dolgo kito, ostale pa so bile svetlolasko po naravi, ali pa po zaslugi frizerskih salonov, kjer ženski pobarvajo lase po želji.

In vse te zadeve je moral pomagati reševati tudi Mijo. Na eni strani Lenka, ki je bila že izbrala ljubko obleko, da bi v njej bolj ugajala fantu, na drugi strani pa tri blondinke, ki se niso hotele odreči obleki, ki bi bolj pristojala njihovi zunanosti... Bale so se, da bi lahko bila tako

Dr. TEOFIL SIMČIČ o tržaškem proračunu

(III. nadaljevanje)

Prometne potrebe mestne okolice

Vsekakor odobravam postavko, ki govori o popravilih in vzdrževanju mestnih in predmestnih ulic, kakor tudi cest v okolici. Na tem mestu bi rad opozoril kompetentnega odbornika na probleme v zvezi z nekaterimi ulicami v predmestju in okolici. Opčine: medtem ko se je mnogo napravilo za predel »Villa Carsias«, pa se je pustilo v nemar stari predel Opčin, ki se razteza med Alpinsko, Repentaborsko in Narodno ulico. Ceste v tem okolišu še niso bile nikdar popravljene in so zato v zelo slabem stanju. Nekaj podobnega se dogaja v Barkovljah. Stare, ozke in strne ceste v Barkovljah so v obupnem stanju. Občina bi morala čimprej poskrbeti za njihovo izboljšanje, saj tudi Barkovljani, kot ostali občinarji redno plačujejo takse in občinske davke.

Popolnoma bi bilo treba prenoviti ceste, ki peljejo pod Kontovelom, nadalje ceste, ki povezuje Konkol in Bane in ulico Campanelle. Kar zadeva Opčine pa bi bilo treba v čim krajšem času poskrbeti, da bi se odstranile še zadnje ruševine, ki spominjajo na preteklo vojno. Znano je tudi, da se v tem kraju občuti pomanjkanje javnega stranišča. Posebno občutijo to potrebo turisti in nedeljski izletniki.

Za razsvetljavo v okolici predvideva proračun 915.000 lir izdatkov. Vsakdo, ki prebije večer v naših vaseh, pa jasno vidi, da je vsota, ki jo daje na razpolago občina, minimalna. Nikakor ne zahtevamo razkošne razsvetljave, vendar pa je treba ceste vsaj toliko razsvetliti, da pešec ne bo butal v glavo v zid ali v drevesa zaradi teme. Izdatki za razsvetljavo v teh krajih bi bilo treba vsaj podvojiti. Na Opčinah so na primer ceste v taki temi, da je marsikogar zvečer strah na cesti. Nikakor se ne smemo čuditi, če je toliko nesreč. Avtomobili, ki imajo prižgane male luči, vozijo praktično v temi. Kot vemo, ne manjka žrtev cestnih nesreč. Običajno so te žrtve vojaki, ki hodijo ob straneh ceste v gruclah in jih avtomobilisti ne zapazijo pravočasno. Sedaj, ko je določeno, da se bo popravilo zloglasno križišče na Opčinah, je treba istočasno tudi poskrbeti za primerno razsvetljavo. Prepričan sem, da se te dolžnosti občinski odbor ne bo otrešal, saj gre za to, da se rešijo človeška življenja.

Potrebe slovenskih šol

Člen št. 93 predvideva za novo ustanovljene šole izdatke v višini 40 milijonov in

Odobren načrt za brv čez Sočo

Delavci iz Podgorske predilnice, ki morajo sedaj daleč naokrog, da pridejo na delo, bodo z veseljem vzeli na znanje vest, da je deželni prokurator za javna dela v Trstu odobril načrt goriške občine za novo brv čez Sočo pri podgorski predilnici. Gradnjo brvi bodo dali na dražbo. Stroški gradnje bodo znašali okrog 15 milijonov lir.

Gripa v našem mestu

Kakor vsako leto v začetku pomladi, tako nas je tudi letos obiskala gripa. Spravila je v posteljo skoro 20 odstotkov Goričanov. Prizadela je zlasti otroke in učiteljsko in osebje, ki so primorane delati v večjih skupinah, kjer se bolezen z večjo naglico razširi. Na srečo je letošnja gripa lažjega značaja.

Zamisli turistične ustanove

»Pro Loco«

Pred kratkim se je v Gorici ustanovila turistična ustanova imenovana »Pro Loco«, ki ima namen, da prouči značilnosti goriškega gradu in jih izkoristi za večji razmah domačega in tujega turizma. Goriški grad je poleg svoje srednjeveške vrednosti izredno privlačna izletniška točka, saj ima krasen razgled in tudi vzpon na hrib ni težaven. Vendar vse to občini ne prinaša veliko dobička. Vse zamisli prejšnjih let, od kinopredstav in koncertov na gradu do otvoritve lokalov pri

330 tisoč lir, kar znaša 3.800.000 lir manj kot prejšnje leto. Oglejmo si denominacijo: Novo ustanovljene šole. V zadnjih letih ni bila ustanovljena niti ena sama nova šola, torej gre za stare šole. Pred mano so se že drugi svetovalci pritožili nad slabo oznako. Zato predlagam, da se oznaka spremeni ter se tem šolam da ona denominacija, ki jim gre, in sicer slovenske šole ali šole s slovenskim učnim jezikom.

Ob tej priložnosti bi hotel odbor in svetovalec seznaniti z mnogimi nedostatkami na teh šolah. Na primer: pred šolo pri Sv. Ivanu je prazen prostor, za katerega se nihče ne briga. Na tem mestu rase plevel, tu pa tam opazimo luknje in kupce odvisne zemlje. Ali se ne bi dalo to zemljišče urediti? S tem bi se estetika obeh šol, ki sta tam zgrajeni, slovenske in italijanske, izboljšala. Slovenskemu učiteljsku pri Sv. Ivanu bi bilo treba nakupiti debelih zaves, da bi z njimi lahko zastrla okna ob projekcijah filmov ali diapozitivov. Strošek za nakup bi bil malenkosten.

Na istem zavodu se občuti tudi pomanjkanje čuvaja. Pravzaprav je mesto vratarja zasedeno, vendar je vratar v službi samo do osmih in kdor ga hoče po tej uri posetiti, ga mora iskati v njegovem fotografskem študiju v dreveredu. Raffaele Sanzio. Po mojem mnenju bi moral biti vratar stalno v šolskem poslopiju, da bi nadzoroval prihode in odhode tujcev.

V podzemlju istega zavoda bi bilo treba urediti učilnice za kemijo in fiziko z ustreznimi laboratoriji. V tem trenutku ni na zavodu nobenega primerne prostora za ta namen. Instrumente in potrebni material pa morajo hraniti v omarah, ki so nameščene na hodnikih. Kemični poskusi, ki jih morajo opravljati v učilnicah, večkrat povzročajo neprijeten vonj. Tudi neštete nedostatke bi lahko popravili z majhnimi stroški. Industrijska šola v Rojanu nujno potrebuje laboratorij za mehaniko in mizarstvo. V ta namen so se do sedaj posluževali hodnikov, vendar je vsakomur jasno, da se tako stanje ne more nadaljevati v nedogled. Povračam se torej k svoji zahtevi, ki sem jo podal že prejšnje leto, in sicer, da občina poskrbi za laboratorija, ki naj stopita v obrat že v novem šolskem letu.

Poleg tega bi še rad dodal, da na mnogih šolah naše občine manjkajo primerne table z napisom v slovenščini. Res je sicer, da ni niti napisov v italijanščini. V obče ni nobenih napisov.

(Konec prihodnjic)

ŠPORT MED DIJAKI MLADIKA

Odbojka

Pretekli teden se je končal odbojarski turnir goriških Višjih gimnazij, katerega se je udeležil tudi S. O. Slovenskih šol (»plavi«). Pet zavodov se je borilo za prvo mesto. Dva sta bila eliminirana že v prejšnjih tekmah, in sicer Industrijska strokovna šola ter Realna gimnazija (le-to je gladko odpravila Slovenska šola s 15:2 in 15:5).

Ker je Slovensko šolo že prej porazil Tehnični inštitut (14:16 in 8:15), in ker je le-ta potem izgubil proti Industrijskemu inštitutu, se je moral v soboto ponovno pomeriti s »plavini« za vstop v finale. Po lepi in napeti borbi so zmagali »plavi« s 5:5 in 16:14! Igrali so povezano in tehnično lepo; krepko so napadali z Anselmijem in deloma s Kusičem, dobro podajali, dvigali in branili.

S svojo zmago so postali finalisti skupine porazenih in so se morali takoj v naslednji tekmi srečati s finalistom skupine neporaženih — Industrijskim inštitutom. To moštvo je mislilo, da bo »plave« kar zmlelo, ker so se že izčrpali v prvi tekmi. Zgodilo pa se je obratno! Ob bučnem navijanju: »Plavi, plavi!« so se vrgli v borbo mirno in zagrizeno, zavedajoč se, da ne morejo nič izgubiti, pač pa samo pridobiti. Anselmi, še vedno pri močeh in miren, je s tolčenjem čez mrežo pridobil točke, pa tudi zadaj v obrambi delal za dva (preveč!); družbo pri tolčenju in v obrambi zadaj mu je delal Kusič; dobro pa so se držali tudi ostali: Pelicon, Lavrenčič, Devetta, Figelj, Tence. Nasprotnik je polagal vse upe v izredno močnega tolkača Severa, ki je res, ko je prišel pod mrežo, nabiral točko za točko za svoje moštvo. Tedaj pa je prof. Kranner postavil v igro Pavlina, ki je s svojim »blokom« ustavil Severa. Ta se je zaradi tega tako zmedel in razburil, da mu tolčenje ni šlo več od rok. »Plavi« so si osvojili prvi set (15:12); v drugem pa so potem popolnoma nadkrili demoraliziranega nasprotnika (15:3!).

Utrujenji in do konca izčrpani so se zmagovalci objemali na igrišču. Vedeli so sicer, da jih čaka še ena tekma s prav istim nasprotnikom, kajti obe moštvi sta imeli sedaj šele vsaka po en poraz. Računali pa so, da bo ta odločilna tekma kdaj prihodnjic, kot se je enako zgodilo prejšnje leto. Kot hladna prha pa jih je zadela novica, ki jo je sporočil organizator turnirja, Industrijski inštitut, da bo ta tekma takoj na licu mesta. Nasprotnik je pač pravilno računal, da bo glavno vlogo igrala večja ali manjša utrujenost. Slovenska šola bi morala odkloniti tekmo in vztrajati, da se prenese na kak drug dan (zlasti ker se je med prejšnjo igro poškodoval glavni dvigač Devetta!).

Kot je nasprotnik računal, tako se je zgodilo. Izčrpanost »plavih« je bila prevelika, zlasti sta jo čutila tolkača Anselmi in Kusič, pa tudi drugi niso bili dosti na boljšem. Najhujše pa je bilo, da je utrujenost začela vplivati na živce in igralci so postajali razburjeni in razdražljivi! Prvi set je bil izgubljen prav zaradi živčne izčrpanosti (7:15). V drugem setu pa je živčnost nekoliko popustila, vzpodbujani od navijačev so zaigrali bolje in zmagali (15:12). Občudovanja vredna je bila fizična zmogljivost »plavih«: po skoraj trurnih živčno napetih in telesno zahtevnih borbah so po treh tekmah izsilili še zadnji odločilni set! Prav to je pokazalo in dokazalo, da je moštvo Slovenske šole najmočnejše, dobro uigrano in povezano, in da bi v normalnih prilikah gotovo zasedlo prvo mesto.

V odločilnem tretjem setu je nasprotnik že vodil s 11:2, ko se je začel nepričakovani protinapad »plavih«. Izenačili so, nasprotni navijači so onemeli — nihče ni pričakoval te reakcije —, z galerije je kar grmel: »Plavi, plavi«. Tedaj pa je vrag vtaknil svoje prste vmes. Enemu najboljših »plavih« so v odločilnem trenutku popustili živci, da se je nekaj obregnil, sodnik ga je kaznoval s točko v korist nasprotnika. Industrijski inštitut je dobil servis, prešel v vodstvo, toda še je njegova zmaga bila negotova in zdelo se je, da mu bo sreča še v zadnjem trenutku obrnila hrbet. Tedaj pa je še zadnja nerodna in nepričakovana pogreška istega nervoznega igralca »plavih« podarila set

Pretekli četrtek, dne 1. marca, je nenadoma umrla vdova Bernarda Kreševca. Družini izrekamo sožalje, pokojnici pa želimo večni pokoj.

Zaradi izrednega deževja zadnjih dni je na pokrajinski cesti, ki pelje iz Gorice preko Oslavja, in sicer na Sovenci, nastala 20 m dolga razpoka. Promet na cesti so iz varnostnih razlogov zaprli in tako imamo zvezo z Gorico le preko Grojnce.

in s tem zmago Industrijskemu inštitutu (15:11). Slovenski šoli je le za las ušlo prvo mesto, osvojila pa si je kot lani častno drugo mesto. — Vsa čast in pohvala tako zaslužnim igralcem.

FILM

V GORIŠKIH KINODVORANAH (od 7. do 12. marca)

CORSO: Carica dei cento più uno (V)
CENTRALE: Più forte dell'odio (O)
Ursus - ragazza tartara (V)
VITTORIA: Intelligence Service (Oz)
Un generale e mezzo (O)
VERDI: Il segreto Montecristo (Sl)
I due marescialli (Oz)
STELLA MATTUTINA:
Artico salvaggio (V)

Opomba: V = za vse; O = za odrasle;
Oz = za odrasle s potrebno zrelostjo;
Sl = moralno slab film; P = prepo-

R A Z N O

Identificirali so žrtve pokola v Kinduju

Tiskovni urad obrambnega ministrstva je izdal vest, da so po natančni preiskavi s pomočjo komisije Združenih narodov ugotovili istovetnost 13 letalcev, žrtev pokola v Kinduju. Trupla letalcev so sedaj prenesli v Leopoldville. Od tod jih bodo po končanih uradnih postopkih dne 10. marca z letali pripeljali zopet na pizansko letališče, od koder so v lanskem decembru odleteli v smrt. Naslednji dan jih bodo pokopali z vsemi vojaškimi častmi ob navzočnosti predsednika republike in ministrskega predsednika.

95 žrtev letalske nesreče

Skoro takoj po odletu z letališča Idlewild pri New Yorku je iz neznanih vzrokov strmoglavilo veliko potniško letalo družbe »American Airlines«. Padlo je na močvirno področje in se vnelo. Vsi potniki in člani posadke, skupno 95 oseb, so našli smrt med razbitinami letala in med plameni.

Italija bo pognala v zrak prvi satelit leta 1964

Predvidevajo, da bo Italija pognala v zrak prvi umetni satelit leta 1964. Raketa, ki bo pognala v zrak prvi satelit, bo ameriškega izvora, sistem pa bo popolnoma nov. Prvi umetni satelit bo stal Italijo pet milijard lir.

Predor Ljubelj bo kmalu otvoren

Predor na mejnem prelazu Ljubelj med Jugoslavijo in Avstrijo bo že letos dograjen in otvoren. Pred 17 leti je čez ta prelaz zbežalo v Avstrijo nešteto naših ljudi iz Slovenije, da so se rešili pred rdečim nasiljem. Zato bo ta predor za nas Slovence vedno povezan z žalostnimi spomini. Predor so sedaj skupno popravljali in gradili Jugoslavlani in Avstrijci. Dolg bo 1600 metrov in širok 12. Predor bo velikega pomena za hitrejšo zvezo med Avstrijo in Jugoslavijo.

Nova toplotna v Ljubljani

V Ljubljani bodo začeli graditi veliko toplotno, ki bo tretja naprava te vrste v Jugoslaviji. Imela bo zmogljivost 64.000 kilovatov in letna proizvodnja električne energije bo 367 milijonov kilovatnih ur.

Izšel bo novi »Slovenski pravopis«

Konec meseca aprila bo izšel pri založbi DZS v Ljubljani novi »Slovenski pravopis«, ki bo obširnejši kot prejšnji iz leta 1950. Vseboval bo nad 27.500 gesel z več kot 100.000 besedami in skoro 200.000 zvezami. Vezan bo v polusnje in natiskan na tankem papirju.

Tudi Jugoslavija na festivalu v Cannesu

Na filmskem festivalu, ki se bo vršil v Cannesu od 7. do 21. maja, se je prijavilo že 23 držav. Med njimi tudi Italija in Jugoslavija.

Če si dobrodošel v hiši tvojega gostitelja, boš to spoznal iz njegovih jutranjih korakov; če so umirjeni, ostani, če pa so težki, odidi.

Zenska bo moškemu vse odpustila, samo njegove strahopetnosti ne.

Ljubezen do iste reči nas odtuja, sovraštvo do iste reči pa nas združuje.

(Howard Spring)

Pred nami je dvojna številka VI. letnika Mladike, ki je postala reden, domači prijeten gost v naših družinah. Kaj nam prinaša? Na prvi strani je načelni članek VI. letniku na pot. Iz njega povzemamo le tole misel. Zakaj nam je toliko, da revija izhajala? Zato, ker se je revija oklenila mladi pisateljski rod, ki je izšel iz naših povojnih slovenskih šol in iz ljubezni do materine besede piše zase in za naše ljudi. Ob reviji bo lahko ta rod pisateljski raste, kar bo velikega pomena za našo mladino. Te besede povedo vse in jim ni potrebna nobena razlaga.

S prozo so zastopani v tej številki Mladike: Leo Detela, Stanko Jancič, Doroteja Posavec in Charles Moreau - L. Tul. O njih strokovnih vprašanjih pa pišejo: dr. Milan Starc, Drago Stoka, Felicita Vodepivec, Franc Mljaj, Sergij Pahor, Jurij Slama in Slavko André. Pesmi pa priobčujejo: Vojka Stergar, Milena Merlak-Detela in Jože Pirjevec.

Ob robu pa so poročila o zedinjenju knjižarn, o radiu, novih knjigah, filmskih nasvetih za dom, razstavah, naših študentih, praznik naše besede in še odstavki na platnicah pa so pisma in literarni govori.

Lahko rečemo, da vrsta sodelavcev zelo popestruje to številko po vsebini, obliki in raznoterostih.

Mladiko dobite pri dušnih pastirjih, knjižarnah v Trstu in Gorici ali pa jo naročite na upravi Mladike v ul. Trento 2-II. Trst.

DO KRAJA — Rdečekežci blizu Saula Ste. Marie gledajo z veliko nezaupljivostjo na mrzlično iskanje urana. Poglavar rodu Steve Buzwah utemeljuje škodljive posledice za svoj rod takole: »Dve sto ali tri sto let tega je prišel belec na severni breg jezera Superior. Vzel si je vse kože in dal Indijancem v zameno nekaj ponarejenih biserov. Malo let zatem je posekal vsa drevesa in gradil žage. Spet je odšel. In spet se je vrnil. Gradil je papirnice in posekal vse preostalo drevje. Tako je ostala samo skala. In zdaj je prišel še polto.« — Ali ni morda tako tudi z našim Krasom, ko našemu kmetu odvzema zemljo — kos za kosom, da jo potujejo jejo...?

OBVESTILA

URA ČESCENJA za duhovne poklicnike bo vsak četrtek v postu od 5. do 6. ure v stolnici. Prvič bo 15. marca.

POSTNE PRIDIGE. Vsak petek v postnem času zvečer ob 8. uri je v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici postna pridiga.

LEKCIJE V TRSTU. V torek 6. marca se začne ponavljati tečaj za III. razred nižje srednje šole. Vpisani naj se javijo ob 2^h pop. za matematiko, ob 3.30 za latinščino in v sredo 7. marca ob 3^h za italijanščino v ulici Trento, 2-II. — Za I. in II. razred se bodo začeli tečaji čimprej. Vpisovanje se še nadaljuje ob ponedeljskih in četrčkih od 16. do 18. ure.

KANDIDATI, ki nameravajo polagati usposobljenostni izpit na slovenskem državnem učiteljskem v Trstu, naj vložijo do 31. marca prošnjo pri ravnateljstvu zavoda. — Podrobna pojasnila prejmejo v tajništvo.

DAROVİ

Za Zavod sv. Družine: Družina dr. Sfiligoja namesto cvetja na grob pok. gospe Marije Čehovin 2.000 lir.

Za Katoliški dom: Zbor Marijine družbe iz Gorice ob priliki godu č. g. voditelja 5.000; duhovnik s Koroške 1.000 šil.; N. N. 2.000 N. N. 500; družina Franc Simčič, vesela za vsak uspeh in napredek našega živčnega naroda 25.000; Družbenica 10.000; O. F. T. 10.000; V. V. 10.000; N. N. 1.000; Družbenica 10.000; Marica Sardoč 2.000; Viktorija Komic 1.000; C. K. 5.000; Karel Božič 1.500; Zofija Tomasi 1.000; Marija Pavlin 1.000; C. K. 5.000; S. T. 5.000; Tre-tja nabirka A. Koshuta 12.200; I. O., Trst 5.000; N. Tonkli 1.000; N. N. 2.000; družina K. 5.000; družina Lasič, Sovodnje 5.000 lir.

Prostovoljni prispevki pri blagoslovitvi in otvoritvi Doma: 258.500 lir, 230 šil. in 1.400 din.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: mgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici